

genç öncüler

Aylık Gençlik Dergisi • Şubat 2007 • 29

SANAL 'CAFE'STE

“...mıŖ gibi” y@Ŗ@m@k

Malcolm X

Konuk Yazar

D.Mehmet Doğan

Makale Yarışması

Üniversiteliler Arası

"Yalnızlık Çağı" "Birliktelik"ten "Birey"liğe

Katılım Şartları

- Katılımcıların üniversite öğrencisi olması gerekmektedir.
- Eserlerin daha önce herhangi bir yarışmaya katılmamış ve herhangi bir yerde yayınlanmamış olması gerekmektedir.
- Gönderilen eserler iade edilmeyecektir. Mecra Dergisi eserleri yayınlama hakkını saklı tutar.
- Kişisel bilgilerle birlikte eserler son başvuru tarihine kadar teslim edilecektir.

Son Başvuru Tarihi
16 Mart 2007

Ödüller

1. 1500 ytl
 2. 1000 ytl
 3. 750 ytl
- ve mansiyon ödülleri

Seçici Kurul

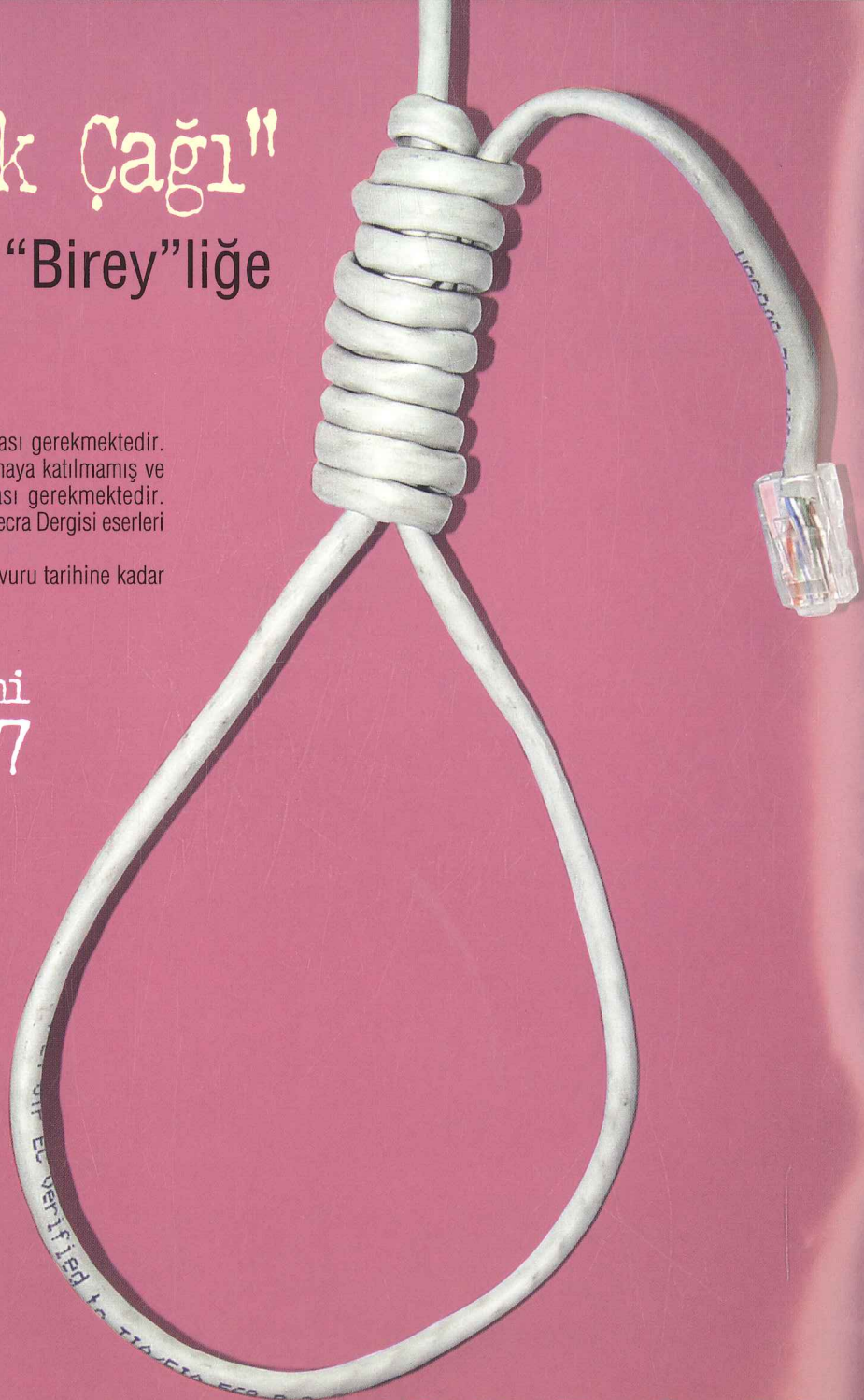
Celaleddin Vatandaş
Mustafa Tekin
Tevfik Emin
M. Emin Babacan
Adem Kandemir

İrtibat ve Teslim Adresi

Kızıtaşı cd. Dolap sk. No:5/3 Fatih İstanbul
Tel: (212) 621 33 02 - Fax: (212) 635 28 12
bilgi@mecradergisi.com • www.mecradergisi.com

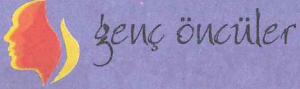
mecra

Üç aylık üniversite dergisi

Sanal Cafeste

“...mış gibi yaşamak”

Sahibi

Umran Yayıncılık
Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. Adına
Abdullah Yıldız

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ömer Miraç Yaman

Yayın Sorumlusu

Zafer Özdemir

Yayın Kurulu

Yunus Babacan, Elyesa Koçtak, Murtaza
Koçak, Recep Ergun, Abdullah Şanver,
Hüseyin Buladı, M. Emin Polat.

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Alperen Gençosmanoğlu, Murat Çelik, A.Muhsin
Yıldız, Ebru Cengiz, Tuba Ellialtı, Tuba Elmas,
Enes Bayram, Saliha Can, Asuman Yasemin,
H.Hikret Tuna ve D.Mehmet Doğan.

Adres

Kıztaşı Cad. Dolap Sok.
No:5/3 Fatih İstanbul
Tel: (0212) 635 28 12 - 621 33 02
Fax: 621 44 04
iletisim@genconculer.com

Kapak Tasarım ve İçdüzen: Tekin Öztürk

Baskı: Postabası

Huzur Mh. İmamçesme Cd.
Gürel İş Merkezi No:14/1
Seyrantepe İstanbul
Tel: (212) 289 88 80

Abdullah M. Yıldız'la Murat Çelik dergimizin kapak konusu gündeme gelince İstanbul ve Türkiye'deki en büyük internet kafelerden birine gittiler. Karşılaşılan manzarayı kafede çalışanlardan biri **“bunlar acınacak haldeler”** şeklinde özetliyordu. İstanbul'da kış mevsiminde bir bahar havasını yaşadığımız günlerden bir gün Boğaz'ın en güzel yerlerinden birinde, “genç” insanlar sadece zamanlarını değil hayatlarını da acınacak hale getiriyorlardı. Gençler, gözlerini ufka doğru açmak yerine sanal bir aleme açıyorlardı. Sanal Cafes başlıklı yazı-röportaj “...mış gibi” yaşanan hayatlara ayna tutuyor.

Sahte bir dünyanın eşiğinde kendini kozasına hapseden bir nesli yaşıyormuş gibi yapmaya kimler itti? Bu sorunun cevabının köklerini, Genç Öncüler dergimizin bu sayıdaki Konuk Yazar'ı D. Mehmet Doğan'ın “Batılılaşma” başlıklı yazısında bulabilirsiniz. Eserleri, çalışmaları ile fikri hayatımıza yön veren isimlerden D. Mehmet Doğan en çok gençlerin yaşadığı değer erozyonunun da tarihi seyrini gözler önüne seriyor yazısında.

Bu sayımızda yine, Şubat ayında şehit edilen öncüler öncüsü Malcolm X'i rahmetle anıyoruz. Dünyaya eşitlik, insan hakları dersi vermeye kalkan ABD'de insanların neden “X” soyadını kullandıklarını okurlarımız sanırım bu yazıyı okuyunca bir ke-re daha soracaktır.

içindekiler

19

İsraf

Tuba Ellialtı

20

**Yolunda öncü
olmak**

Tuba Elmas

22

Çanakkale Gezisi...

Enes Bayram

24

Ayin Arka Yüzü
İslam ve Kültür

Rasim Özdenören

25

Aynadaki Kim?

Saliha Can

28

Sanatçı?

Asuman Yasemin

30

Kültür Sanat
Sezai Karakoç...

Elyesa Koytak

32

Dergi
UMRAN

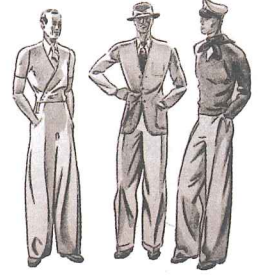
Uzun Soluklu Yürüyüş...

8

Konuk Yazar

BATILILAŞMA

Mehmet Doğan

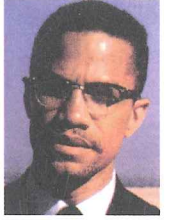

12

Öncüler Öncüsü

Malcolm X

Murat Çelik

14

Sanal "Cafe"s

A.Muhsin Yıldız

Fotoğraf: Murat Çelik

18

Karikatür okumaları

Nasılsa Kalbim

Ölmekte!

Ebru Cengiz

21

“...MİŞ GİBİ” Y@Ş@M@K

Zafer Özdemir

Donuk bakışlarla etrafı izleyen ve hiçbir şeye tepki vermeyenlerle, gündemlerinde gerçek kişilerden çok sanal ortamdaki kişiler olan insanlarla daha fazla karşılaşır olduğumuz şu günlerde problemin farklı boyutlara ulaştığını söyleyebiliriz.

Bilgisayar dünyası görüntülerin, seslerin, şekillerin belli kodlarla oluşturulduğu bir dünyadır. Ama yine de biz bir bilgisayar oyununu oynarken; heyecanı, stresi, korkuyu, kazanma tutkusunu, başarıma azmini ya da kaybetmenin acısını, başarısızlığı, hüznü, moralsizliği ve daha sayamadığımız birçok duyguyu yaşarız. Peki ya bilgisayarın başından kalkınca, içinde annemizin, babamızın, ailemizin, arkadaşlarımızın; geçmişimizin, sahip olduklarımızın ve geleceğimizin olduğu dünyada neler yaşarız? Sizce duygularımız hangi dünyada daha yoğun ve gerçekçidir? Sanal: “Hakikatte olmayan, zihinde tasarlanan; farazî, tahminî, mevhum” demek. Sanal âlem ise daha çok internetle karşılanan ama bilgisayar ve hatta televizyonu da kapsayan bir dünya. Sanal dünya ile yeni yeni tanışan bizlerin karşılaştığı en önemli tehlikelerden biri bu sanal dünyanın gerçeğinin yerini almaya başlaması ya da diğer bir deyişle sanal/yapay olanla gerçeğin birbirinden ayırt edilememesidir. Donuk bakışlarla etrafı izleyen ve hiçbir şeye tepki vermeyenlerle, gündemlerinde gerçek kişilerden çok sanal ortamdaki kişiler olan insanlarla daha fazla karşılaşır olduğumuz şu günlerde problemin farklı boyutlara ulaştığını söyleyebiliriz.

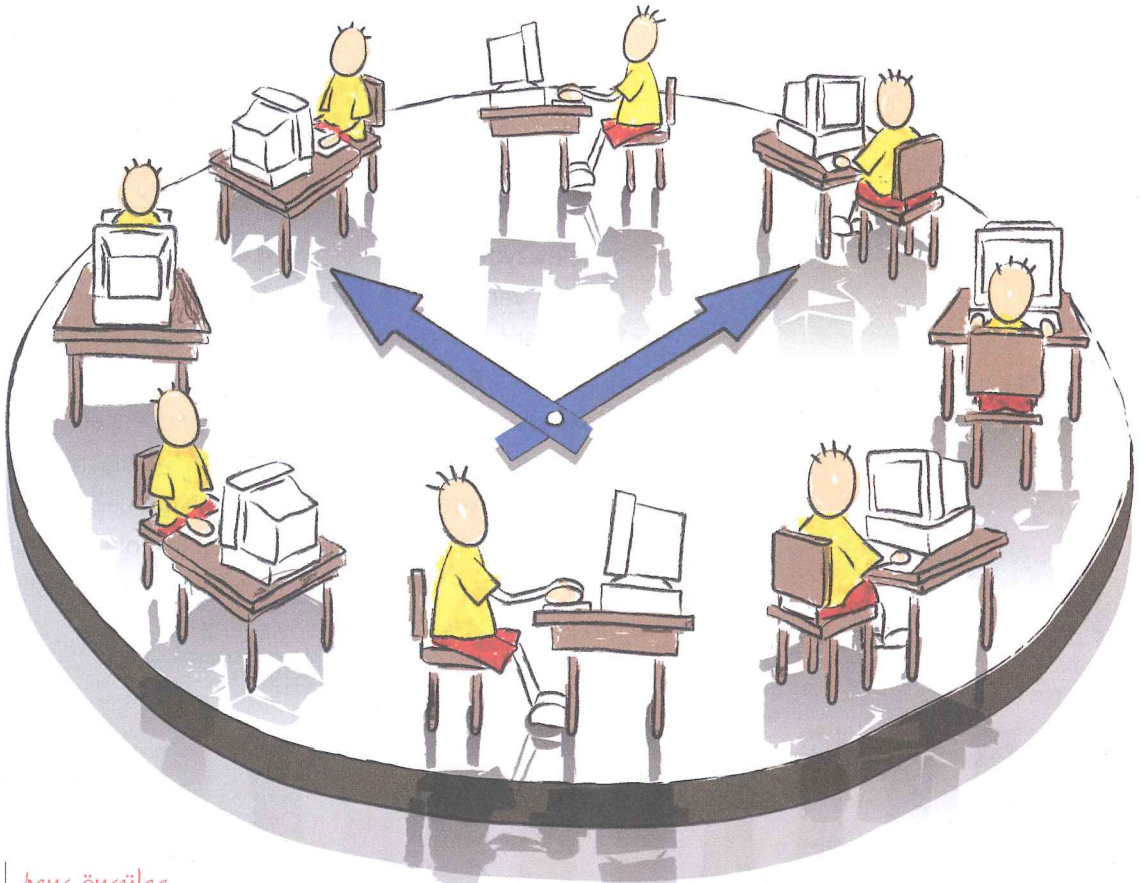
Allah "gevşemeyin" diyor, çözülmeyin, hayat sizi, inançlarınızı, gayelerinizi gevşetmesin, hayatın içinde kaybolmayın, sanal bir âlemde yaşadığınızı zannetmeyin, diriliğinizi yitirmeyin, yılgınlığa düşüp üstüne ölü toprağı serilenler gibi olmayın ki kazananlardan olasınız diyor.

Aslında problem sadece bilgisayarla ilişkimizde ortaya çıkmıyor. Belki, "mış gibi" yapan insanların en çok sanal alemle içiçe olanlardan çıktığını düşünüyoruz. Ama gerçekte bu problem onlarla sınırlandırılmayacak kadar geniş.

Belki bir çeşit kendini kandırma hali. Tıpkı Kur'an-ı Kerim'de iman etmedikleri halde sözde iman ettiklerini söyleyenler gibi: ". . . oysa onlar ancak kendilerini kandırırlar da farkında olmazlar"... İnsanların kaygısız tutumlarını gördükçe bu ayeti hatırlamamak mümkün mü? Mış gibi yaşıyor bazıları, kaygısızca, sanki her şey yolunda gidiyormuş gibi. Allah "gevşemeyin" diyor, çözülmeyin, hayat sizi, inançlarınızı, gayelerinizi gevşetmesin, hayatın içinde kaybol-

mayın, sanal bir âlemde yaşadığınızı zannetmeyin, diriliğinizi yitirmeyin, yılgınlığa düşüp üstüne ölü toprağı serilenler gibi olmayın ki kazananlardan olasınız diyor, Allah "gevşemeyin, üzülmeyin eğer inanıyorsanız üstün gelecek olanlar sizlersiniz" diyor. Hayatı kazanmanın şartı nerdeyse "mış gibi" yaşamamak.

Mış gibi yaşamak; kendini kandırma, kaygılanacak bir şey olmadığını sanmak ve hayatın içinde çözülmeyi getiren temel değerlerin gevşemesi hali. Evet, Bazıları gerçekten yaşamaz, sadece "mış gibi" yapar. Akışa teslim eder kendini. Ailesinin, kendinin, çocuklarının, inançlarının, canlarının ve mallarının güvende olduğu bir dünyadaymış gibi yaşar. Ne

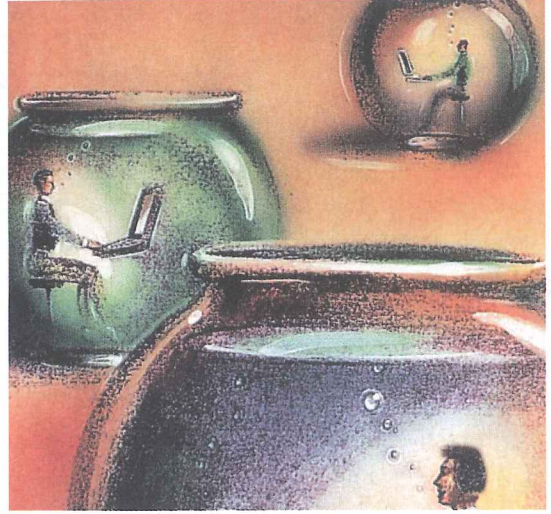

için yaratıldığını, dünyaya geldiği şartların nasıl oluştuğunu, insanların hangi yolda olduğunu sorgulamaz. İnsanların bir bunalım çağına sürüklendiğini ve bundan yine en çok kendisinin etkileneceğini hesap etmez.

Anlamak zor. Akşam televizyonu bir an kapatıp ailesiyle sohbet etmeyi istemiyormuş gibi yapanları; televizyon, dergi, gazete, internet yoluyla en çirkin hayasızlıklar, ahlaksızlıklar, bunalım ve ruhsal sıkıntılar yaygınlaştırılmıyormuş gibi yapanları; yemeye ekmek bulamayan bir toplumun çocukları değilmiş gibi davrananları, bir ekmek çalmanın bir ömür zindanı banka soymanın nerdeyse ödüllendirildiğini bilmiyormuş gibi davrananları, yanı başında yaşanan savaş ve ölümleri yokmuş gibi sayanları anlamak zor. Anlamak zor; hayatın baş ucunda durup sanki bir bilgisayar oyununun başındaymış gibi, hayatı yaşıyormuş gibi yapanları. Evet... Bazıları gerçekten yaşamaz. Bazıları "mış" gibi yapar. Sence hayat buna değer mi? Sonunda ölümün olduğu bir hayatı daha ne kadar kendini kandırarak yaşamaya devam edeceksin.

Bu kadar telaş, korku, stres ne için? Sahi gerçekten yaşadığına inanıyor musun? Ya bu dünya gerçekten bir rüya ise ve ondan öldüğümüzde uyanacak isek... İşte o zaman ne olacak?

Her şey güllük gülistanlık, hiçbir problem yok, öyle mi? Keşke öyle olsa... Bir dünya var, yanı-

başında savaşların, ölümlerin, işgallerin olduğu. Bir dünya var, medyada tartışılan, gündemi oluşturan, konuşulan. Bir dünya var, fırtınalı bir denizde savrulan, bilerek ve bilmeyerek altı oyulan bir gemi gibi. Bir dünya var: yaşayan, gerçek bir dünya.

Daha ne kadar bu dünyadan habersizmiş gibi yaşayacaksın. Daha ne kadar duymamışsın gibi yapacaksın. Daha ne kadar görmemiş gibi devam edeceksin.

Üzerine bastığın yerin altında kimlerin yattığı, hangi badirelerin atlatıldığını bilmeden, asırlardır yaşadığın toprakların üzerinden hangi fırtınalar, hangi seller geçti ve geçiyor, hangi oyunlar dönüyor etrafında umursamadan daha ne kadar "mış gibi" yaşamaya devam edeceksin?

Abdullah bin Mes'ud (r.a)'ın yanına arkadaşları uğramıştı.

Abdullah bin Mes'ud onlara: Siz zaman zaman aranızda toplanıp sohbet ediyor musunuz? diye sordu.

Onlar: Biz toplanıp sohbet etmeyi hiç bırakmıyoruz, cevabını verdiler.

Abdullah bu defa: Peki birbirinizi ziyaret ediyor musunuz? diye sordu.

Onlar: Evet Ey Abdullah! Bizden birisi kardeşini birkaç gün görmese, Kufe'nin ta kanar mahallelerine kadar yaya olarak gider ve kardeşinin halini sorardı, cevabını verdiler. Bu cevaptan sonra Abdullah bin Mes'ud şöyle dedi:

- Siz birbirinizi ziyaret ettiğiniz sürece iyilik, huzur, bolluk ve mutluluk içinde yaşarsınız.

28 ŞUBAT

Takvim yapraklarından birinin adı olmasının ötesinde 28 Şubat, ülkenin kaderini değiştiren MGK toplantısının yapıldığı gün ve o gün alınan kararlarla özdeşleşen sürecin adıdır. 28 Şubat 1997 Türkiye tarihindeki, 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971, 12 Eylül 1980 askeri müdahaleler halkasının dördüncüsünü oluşturur. 28 Şubat Milli Güvenlik Kurulu toplantısında, askeri kanat tarafından laik, demokratik rejim için öncelikli tehdit haline geldiği savunulan irtica tehlikesi! karşısında alınması gereken tedbirler, Başbakan Necmettin Erbakan yönetimindeki hükümete "yaptırım" sözcüğünü de içeren bir "tavsiyeler paketi" olarak sunulmuştur. Eğitimden sağlığa, dini inanç kısıtlamalarından, başörtüsü sorununa, inançlı asker ve memurların tasfiyesine, sivil toplum kuruluşlarından, televizyon, radyo, gazete, dergi hatta kitap yayınlarının kısıtlanması ve denetlenmesine, hak, hukuk, adalet gözetmeksizin estirilen havaya neden olan tarihi sürecin adıdır: 28 Şubat.

Arkadaşlık Öldü mü?

Genç Öncüler dergisinin 28. sayısı Malatyalı en genç öncüler'in gündemindeydi.

Genç Öncüler'e, Genç Arkadaşlar Kulübünden selamun aleyküm. Ve "Arkadaşlık Öldü mü?" sorunuza cevaplar. Biz kulüp olarak arkadaşlığın ölmediğini, bizimle devam edeceğini düşünüyoruz.

Ahmet Öztemiz: Arkadaşlığın ölmediğini düşünüyorum ama öldürmeye çalışanlar olabilir.

Musa Kural: Arkadaşlık ölmemiştir biz daha da geliştirebiliriz.

Ahmet Çobanoğlu: Arkadaşlık ölmemiştir insanlar istedikleri kişiyi arkadaş olarak seçebilir.

Ahmet Polat: Arkadaşımızla aramızda kötü bir şey varsa konuşup halledebiliriz.

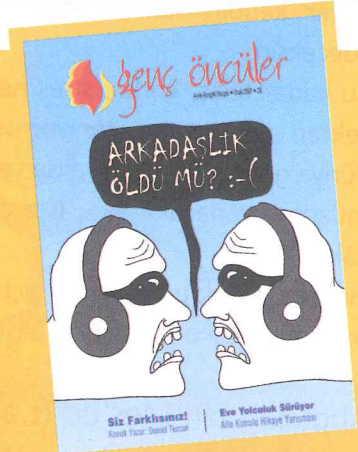
Celil Kural: Arkadaşlık henüz ölmedi.

Ahmet ve Süleyman Temizer: Arkadaşlık can çekişiyor biz devam ettirmezsek ölür.

Sertaç Hoşhanlı: Arkadaşlık insanın isteği ve sevgisiyle olur.

Rıdvan Kılıç: Bilgisayar karşısına geçeceğimize Gençlik ve Arkadaşlık Kulübüne gelirse daha iyi olur ve arkadaşlık daha ölmedi.

Remzi Erkam Yiğittürk: Arka-

daşlık günümüzde o kadar gelişmiş değil. Bunu geliştirmek için teknolojiden uzak durmalıyız.

Seyfullah Fırat: Ölmedi, grup olarak devam ettireceğiz.

Furkan Karcı: Ölmedi çünkü hala sohbet edebiliyoruz.

Muhammed Fehim Coşkun: Arkadaşlık ölmedi ölmeyecek de.Hz Muhammed ile Hz Ebu

Ödüllü Soru

Kimdir?

1940'ta Maraş'ta doğdu. İ.Ü. Hukuk Fakültesini ve İ.Ü. Gazetecilik Enstitüsü'nü bitirdi. Devlet Planlama Teşkilatı'nda uzman olarak çalıştı. Çok Sesli Bir Ölüm ve Çözümle adlı hikayeleri ayrıca TV filmi yapılmış, bunlardan ilki, Uluslararası Prag TV Filmleri Yarışmasında jüri özel ödülünü almıştır. Müslümanca Düşünme Üzerine Denemeler, Kafa Karıştıran Kelimeler, Yumurtayı Hangi Ucundan Kırmalı, Gül Yetiştiren Adam, Ruhun Malzemeleri, Kuyu, Köpekçe Düşünceler, Hışırta kitaplarının yazarı ve yazarlığının 50. yılını yaşadığımız hikayeci, yazar ve düşünürümüz kimdir?

Cevabı bilen iletisim@genconculer.com adresine gönderen 10 kişi süpriz hediyeler kazanıyor

Teknofili ve Teknofobi

Teknolojiye yaklaşımlar iki farklı yönde duygu yüklenebiliyor : Teknofili (teknoloji aşkı) ve teknofobi (teknoloji korkusu).

"Teknofil"ler, yani teknolojiye tapanlar, bir koleksiyoncu gibidirler. Profesyonel yönetici bile olsalar, bu konuya amatörce tutkuları vardır. İş çözümü niteliği taşımayan birçok ürüne kapılıp gidebilirler. Hep en yeniyi, en güçlüyü, en hızlıyı, en karmaşık olanı isterler. Sadece birkaç milisaniye eskimiş bile olsa, "eski" teknolojiyi istemezler. Bunlar, teknoloji satıcılarının en sevdiği kitledir.

"Teknofob"lar, yani teknoloji korkakları için yılların deneyimi en güvenli yoldur. Ne zaman kaybına aldırırlar, ne gereksiz kadrolaşmaya ne de kağıt yığınlarına. Geçmişte edindikleri tecrübe ile karmaşık sorunları çözebildikleri için de vazgeçilmez olmaya devam ederler.

Bekir'in arkadaşlığı gibi devam edecek.

Ve görüşlerine yer veremediğimiz diğer arkadaşlarımız:

Zeki Talha Taşçı

Hamza Gür

Musab Ceylan

B. Anıl Hoşhanlı

Sefa Karı

Abdüsselam Keskin

Samed Keskin

Bilal Özdemir

Harun Obuz

Ali Bolat

Yasir Polat

Taha Aydın

Furkan Ak

Berat Hamdi Aydın: İyi arkadaş vezir, kötü arkadaş rezil eder.

Berker Polat: Ben Genç Arkadaşlar Klübündeyim. Gördü-

Tarihte Bu Ay

- Abdullah Öcalan Kenya'da yakalanarak Türkiye'ye getirildi. (16 Şubat 1999)
- Ünlü Çeçen komutan Şeyh Şamil vefat etti. (17 Şubat 1871)
- Osmanlı padişahlarından Genç Osman yeniçeriler tarafından katledildi. (20 Şubat 1622)
- Boğaziçi Köprüsü'nün temelleri atıldı. (20 Şubat 1970)
- Türkiye profesyonel futbol ligi İzmirspor- Beykoz maçıyla başladı. İlk golü İzmirspor'lu Özcan attı. (21 Şubat 1958)
- Malcom X şehit edildi. (21 Şubat 1965)
- Birinci Dünya Savaşı'nda müttefiklerinden yardım alamayan Rus Çarlığı çöktü. (27 Şubat 1917)

ğünüz gibi yaşıyor. Maalesef öldü diyenler de var.

Muhammed Sait Haksöz: Arkadaşlık öldü. Çünkü ahlak sevgi, saygı kalmamıştır.

Metehan ve Oğuzhan Kıskaç: Arkadaşlık öldü, insanlar hep kendilerini düşünüyor.

Abdurrahman Bolat: Arkadaşlık teknoloji sayesinde öldü.

BATILILAŞMA

D.Mehmet Doğan*

Batılılaşma, Batı medeniyetini veya batılı milletleri taklit etme, onlara benzerme hareketidir. Batılılaşma, garblılılaşma, avrupalılılaşma, modernleşme, asrileşme, çağdaşlaşma, çağcılılaşma da denir.

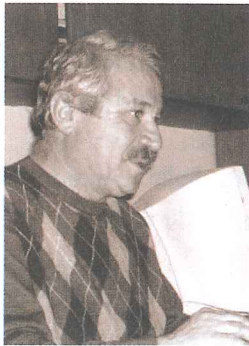
Avrupa'nın (sonradan Amerika'nın da) başta teknolojisi olmak üzere siyasî, sosyal, hukukî ve hatta kültürel sistemini aktarma ya da iktibas etmeye dayanan fikirler ve uygulamaların ta-

mamı bu kavramın çerçevesine girer. Bu anlamda "batılılaşma" sadece Türkiye ile ilgili bir mesele değildir. Bütün İslâm dünyası ile birlikte, Rusya Japonya, Hind, Çin ve giderek bütün dünya Batı Avrupa ile Amerika (Amerika Birleşik Devletleri-ABD) dışında kalan dünyanın meselesi olmuştur.

Üstünlüğün batıya geçişi

Avrupa, 15. yüzyıldan itibaren büyük coğrafi keşiflerle ve yeni

teknolojilerin uygulanmasıyla, 18. Yüzyıldan itibaren sanayileşme ile üstün bir konuma sahip oldu. Batı sömürgeciliğinin boyutları coğrafi keşiflerle olduğu kadar, sanayileşmenin gelişmesiyle de genişledi. Sonunda bütün dünyayı tesiri altına aldı. 18. yüzyıldan beri bütün dünya Batı'nın tesiri yada tahakkümü altına girdi. Batı üstün teknolojisiyle kendi dışındaki ülkeleri sömürmeye yöneldi. Çeşitli ölçü-

*D.Mehmed Doğan 1947 doğumlu. SBF Basın ve Yayın Yüksek Okulu'ndan 1972 yılında mezun olan yazar, Türk Tarih Kurumu Yeni Türkiye Araştırma Merkezi'nde (1972-1974), Dergâh Yayınları'nda (1975-1977), TRT Kurumu'nda (1977-1978) çalıştı. Zaman gazetesinin yayın kurulunda yer aldı ve bu gazetede "Kimlik" başlığı altında günlük yazılar yazdı (1986-1987), Yörünge dergisinde haftalık yazılar yazdı (1991-1992). Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde yazarlık dersleri verdi (1991-1993). Vakit (Akit) gazetesinde günlük yazılar yazdı (1994-1996) ve Birlik Medya A.Ş.'nin Genel müdürlüğünü yaptı (1994-1996). TBMM tarafından Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeliğine seçildi (1996). Hareket, Türk Edebiyatı, Maveria, İslâm, İlim ve Sanat, İzlenim ve Nehir dergilerinde yazdı. Uzun süre Türkiye Yazarlar Birliği'nin genel başkanlığını yürüttü (1978-1996). Halen Umran, Anadolu Çınarı gibi dergilerde yazıları yayımlanıyor.

Batılılaşma İhaneti (1975), Dil, Kültür, Yabancılaşma (1984), Halka Karşı Demokrasi (1988), Camideki Şair- Mehmed Akif (1989), Kültürel Savaş ve Savaş Kültürü (1992) eserlerinden bazıları. Kitapları dışında yazarın "Büyük Türkçe Sözlük" (Pınar Yayınları) adı altında değerli bir sözlük çalışması da var.

lerde Batı sömürsünün ve tahakkümünün etki alanında bulunan ülkeler, toplumlar Batı'ya karşı mücadele etmek için de Batı'ya benzemek, onun iktisadî, siyasî, sosyal sistemini benimsemek gerektiği fikrine sahip oldular.

Batı'nın üstünlüğüne sebep olan teknoloji ve ilmin aktarılması ile yetinilmesini savunanlar (kısımcılar) yanında Batı'nın bir bütün olduğunu, dolayısıyla bütünüyle ve kayıtsız şartsız Batı'ya benzenmesi gerektiğini iddia edenler (bütüncüler) de vardır.

Batılılaşmayı demokratikleşmeyle, parlamentarizmle, kapitalistleşmeyle, laikleşmeyle eşdeğer sayan görüşler vardır. Batılılaşmanın cemaatçi yapıdan ferdiyetçi sosyal yapıya geçişle gerçekleşebileceği de bu tür tezler arasında zikredilebilir.

Mağlubun ilk tepkisi:

Askerî batılılaşma

Osmanlı Devleti'nde batılılaşma hareketlerinin başlangıcı 17. yüzyıl sonlarına kadar götürülebilir. Bu tarihe kadar kendi tarihini kendi yapan Osmanlılar, Batı'da gelişen yeni teknolojik ve askerî sistem karşısında galebe çalamaz, Batı'yla baş edemez duruma düştü. Askerî alanda batı üstünlüğünün belirginleşmesi Osmanlıların kendilerine olan güvenlerini sarstı. Kuruluşundan beri devamlı hareket halinde olan ve sürekli kendini yenileyen Osmanlı toplumu, 17. Yüzyılın sonlarında başarısızlıkla sonuçlanan Rus harbinin akabinde imzalanan Karlofça Anlaş-

2. Mahmud kılık kıyafette yaptığı değişiklikler yüzünden halk nezdinde "gavur padişah" olarak anılıyordu.

2. Mahmud, ülkenin bir süre ordusuz kalması bahasına bu fiili gerçekleştirdikten başka, kılık-kıyafet ve yaşayışla ilgili ictibaslara girişti. Sultan Mahmud Osmanlı idarî sisteminde ağırlığı olan, siyasî ve sosyal dengeleri oluşturan kurumları ya ortadan kaldırdı ya da güçsüz hâle düşürdü.

ması ile (1699) "İslahat" ihtiyacını kabul etmek zorunda kaldı. O zamana kadar kötü durumlarından kurtuluş nizamı kadimin (eski düzenin) diriltilmesinde, ihyasında aranırken, bu tarihten itibaren galip Batı'nın usûllerini alma düşüncesi ağırlık kazanmaya başladı. Bu durum Avusturya savaşının ardından imzala-

nan Pasarofça (1718) anlaşmasından sonra uygulamaya dönüştü. Böylece batılılaşma, bir nefis müdafaası aracı olarak ilkin askerî alanda başladı.

Teknoloji ictibası bu safhada ön plandaydı. Askerî alanda kısmî değişiklikler, öncelikle müslümanlığı kabul etmiş (mühtedi) batılılar vasıtasıyla gerçekleştirildi. Bu başlangıç safhasında bile batılılaşmanın kültürel bir hüviyete sahip olduğu görülmektedir. Nitekim, sonradan "Lâle devri" olarak adlandırılan 1718'den sonraki dönem, bütün diğer cephelemler yanında "kültürel farklılaşma" yönüyle de dikkati çeker. Fransa'ya elçi olarak gönderilen Yirmisekiz Mehmed Çelebi, Fransız yaşayışı ve kültürü ile ilgili unsurların taşınmasına da vâsitalık etti. Mimarîden günlük hayata kadar Batı tarzının yansımaları ilk defa bu dönemde açık olarak görüldü. Matbaa ve tercüme faaliyetleri yanında hayat tarzı ile ilgili değişimler batılılaşmanın sonraki yüzyıldaki gelişme yönünü tayin eder.

Batılılaşma çabaları 18. Yüzyılın sonundan itibaren daha sistemli bir şekil aldı. 3. Selim'le başlayan ictisalat (reform) faaliyeti 2. Mahmut ve Abdülmecid devirlerinde gelişerek sürdü. 3. Selim yeni bir ordu teşkil etmeye çalıştı (Nizam-ı Cedid) ve hayatını bu yolda kaybetti. Halefi 2. Mahmud, Yeniçeri ocağını ilga ve mensuplarını yok etmeye kadar varan (1826) şiddetli bir uygulama ile çok yönlü değişikliklere yöneldi. 2. Mahmud, ülkenin bir süre ordusuz kalması bahasına

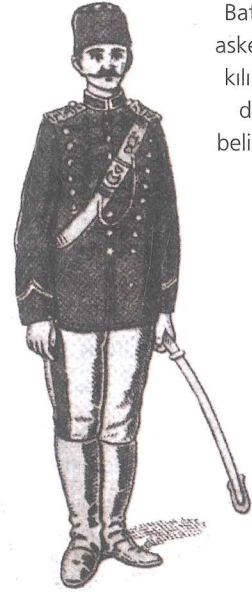
bu fiili gerçekleştirdikten başka, kılık-kiyafet ve yaşayışla ilgili iktibaslara girişti. Sultan Mahmud Osmanlı idarî sisteminde ağırlığı olan, siyasî ve sosyal dengeleri oluşturan kurumları ya ortadan kaldırdı ya da güçsüz hâle düşürdü. 2. Mahmud döneminden itibaren batı eğitilmiş ve eğilimli bürokrasi güç kazandı. Sultan Mahmud, Osmanlı ülkesinde siyasete ağırlık koyabilecek kuvvetlerin dengesini değiştirirken hâsıl olan boşlukları doldurarak geçmiş padişahlara oranla çok despot bir idare tesis etti. Sonraki devrelerde de tayin edilecek olacak batılılaşmacılığın zorlayıcılık yönünü bu padişahın uygulamaları belirlemiştir. 2. Mahmud'un sosyal ve kültürel bünyenin gerçeklerini hiçe sayan kurum yok edici uygulamaları toplumsal boşluklar doğurdu. Ondan yaklaşık yüz yıl sonra Cumhuriyet batılılaşması da aynı zemin üzerinde yürütüldü.

Batılılaşmanın askerî-teknolojik sahadan siyasî-idarî, hukukî ve iktisadî sahalara doğru resmen genişlemesi Tanzimatla gerçekleşti. M. Reşit Paşa tarafından esasları belirlenen Gülhane

Hatt-ı Hümayunu 1839'da ilan edildi. Tanzimat Fermanı sonraki meşrutiyet ve anayasacılık akımının da başlangıcı sayılabilecek unsurlar ihtiva etmektedir. Tanzimat bürokrasisi padişahın otoritesinin sınırlanmasını esas almasına rağmen, halkın yönetime katılması yönünde bir fikir ve çaba içinde olmamıştır. Tanzimatla birlikte iktidar tamamen bürokrasinin eline geçti. Tanzimat dönemi, Osmanlı Devleti'nin iktisadî açıdan Batı sömürüsüne kesin olarak açılmasına zemin hazırladı. Gülhane

Hatt-ı Hümayunu'ndan bir yıl önce İngilizlerle imzalanan Baltalimanı andlaşması, Osmanlı Devleti'nin iktisaden sömürüye açılmasını sür'atlendiren önemli bir belgedir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin tek partili devresi boyunca şekli batılılaşma ve modernleşme yönünde, çok partili hayat geçişten sonra idare, kapitalistleşme ve sanayileşme yönünde önemli değişimler yaşanmıştır. Batılılaşma Türkiye'de halen yaşanan sosyal, kültürel çok sayıda meselelerin ve gittikçe derinleşen kim-

Batılılaşma, askeriyedeki kılık kıyafet değişikliği belirginleşti.

DİL
KÜLTÜR
YABANCIlaşMA
D. MEHMET DOĞAN

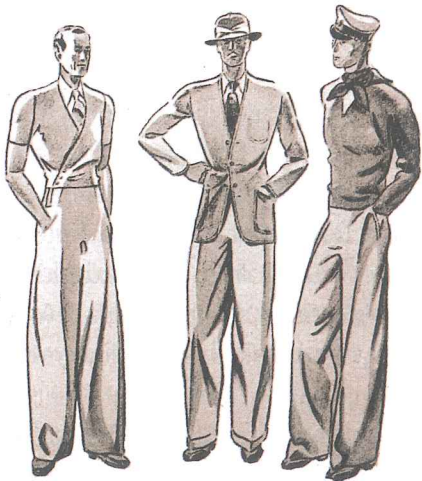
Dil, Kültür, Yabancılaşma D. Mehmet Doğan

Dil, bütün toplumlar için canlı bir varlıktır ve her kimlikli toplumun varlığının en önemli dayanaklarından biridir. Bir toplumun kültürü de diliyle doğrudan doğruya doğru orantılı bir şekilde gelişir, kendini yeniler ve hakim olur. Dil, Kültür, Yabancılaşma'da, dilimizin bizim toplumumuz için ne denli önemli ve kültürümüzle ne denli önemli bir ilişkisi ele alınmakta. Yabancılaşma, bir kültür dönüşümüdür ve kültürün dönüşümü için de en gerekli olan dilin dönüşümüdür. Yabancılaşma ya da batılılaşmanın toplumumuz üzerinde amacına ulaşması için var olanlar, dili, dün batı hayranlığı düzeyinde iken şimdi batı bağımlılığı seviyesine ulaştırmaya çalışmışlardır. Kitap, özellikle belli dönemlerde yönetenlerin eliyle ve meşru bir şekilde gerçekleştirilen dilin yabancılaştırılmasının kültürümüzün yabancılaştırılması ile alakasını ele alıyor. Kültür ve inancımızla bağlantımızı kuran anlaşma sistemimiz olan ve bugün kaybettiğimiz dilimizi tekrar bulmak ve kalanlarını da yozlaşmış batı kültür emperyalizminden korumanın yüzyıllardır süregelen kültürümüz için ne kadara gerekli olduğunu anlatmaya çalışıyor.

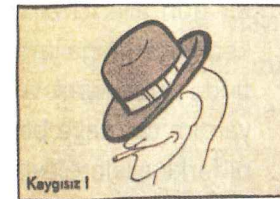
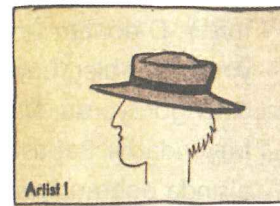
Haz. Elyesa Koytak

lik krizinin asıl sebebi olmak vasfını korumaktadır. Batılılaşma toplu-
mumuzu çok derinden etkilemiş,
bununla birlikte direnç unsurlarının
ortaya çıkmasına da yol açmıştır.
Bugün kılık kıyafetten günlük ha-
yatta karşılaşılan bir çok davranışla-
ra ve dilde yaşanan değişmeye rağ-
men batılılaşmanın tam mânasıyla
gerçekleştiği söylenemez. Bununla
birlikte batılılaşma sonucunda Tür-
kiye’de hem maddî, hem de mane-
vî kültür alanında büyük değişiklik-
ler yaşandığı da kabul edilmesi ge-
reken bir gerçektir. Bu değişimin,
Batı’dan iktibas edilen unsurların
özümsemesiyle yeni ve güçlü ya-
pıların oluşması, yani “kültürleş-
me” şeklinde değil, eskinin yıkılma-
sıyla ortaya çıkan bir “kültürsüzleş-
me” ve değersizleşme şeklinde ge-
liştiğini bugün daha iyi gözlemliye-
biliyoruz.

Türkiye’nin batılılaşma macerasının
Avrupa Birliği’ne dahil olmasıyla
bir sonuca varması beklenebilir.
Ancak bu hâlde dahi tam bir en-
tegrasyonun (en azından manevî
kültür alanlarında) gerçekleşebile-
ceği söylenemez.

Batılılaşma, Cumhuriyetle birlikte bir
hayat tarzına dönüştü

Batılılaşma İhaneti

D.Mehmet Doğan
İlk basım tarihi 1975
olan bu kitap, yaşadığı-
mız topraklarda son iki
yüz yıldır süregelen ba-
tılılaşmanın temellerinin, baş mi-
marlarının, geçirdiği evrelerin
doğru değerlendirilebilmesi için
okunmayı gerektiriyor. Batılılaşma
İhaneti, Batı karşısında alınan tek-
nolojik mağlubiyetin, nasıl bir aş-
ğılık kompleksi halinde etkisini
gösterip, kör bir taklitçilik süreci
meydana getirdiğini anlatan bir
kitap.

Yüzyıllardır inşası süregelen ve
temeli İslam olan bir medeniyetin
ve kültürün nasıl yüzüstü bırakılıp,
onun tam tersi bir zihniyet ve gaf-
let içersinde ama teknikte önde
ve bundan dolayı da üstün görün-
mekte olan Batı değerlerinin nasıl
olmazsa olmaz kabul edildiğini ve
uygulandığını anlatan bir kitap.
Batı’nın eğitim sisteminden çıkmış
insanların, geri kalmışlığı İslam’ın
temel prensiplerinden uzaklaşıl-
mış olmasına değil de, Batı’nın
değerlerinin geç kabul edilmesine
bağlayıp, Batı’nın teknik üstünlü-
ğünü, Batı’nın bilimini, Batı’nın in-
san anlayışını, Batı’nın kendi kül-
tür gelişimi sürecinde ortaya koy-
duğu tüm değerlerini velhasılı
olanca varlığıyla Batı’yı kendileri-
ne put edinmelerini, bu topraklar-
daki müslüman toplumun da aynı
değerlere kavuşması için bir may-
mun taklitçiliğiyle olanca güçlerini
bu işe vakfetmelerini anlatan bir
kitap.

Son iki yüz yılda, müslüman top-
lumumuzun nasıl kendi kimliğin-
den, köklerinden yavaş yavaş ko-
parıldığını anlamak için okunması
gereken bir kitap.

Haz. Elyesa Koytak

MALCOLM X

Murat Çelik

25 Şubat 1925 günü Malcolm X yine bir konuşma yapacaktır. O öldürüleceğini anlar fakat yine de konuşmaya karar verir. Konuşması sırasında önde bulunan kişiler Malcolm X'i yayılım ateşine tutarlar ve Malcolm X orada hayatını kaybeder. Bu olay bütün dünya da geniş yankı bulur. Malcolm X davası uğruna canını feda etmiştir ve bu savaştan galip ayrılmıştır.

Malcolm 1925'te Amerika'da Omaha'da dünyaya gelmiştir. O dönem Amerika'sı ırkçılık savaşlarına tanık oluyordu. Zenciler, beyazlar tarafından eziliyor, çeşitli işkenceler görüyordu. Malcolm'un babası, Earl Little, 2 metre boyunda bir Baptist vaiziydi. Annesi ise İngiliz Batı İndia'sında doğmuş yarı beyaz bir zenciydi.

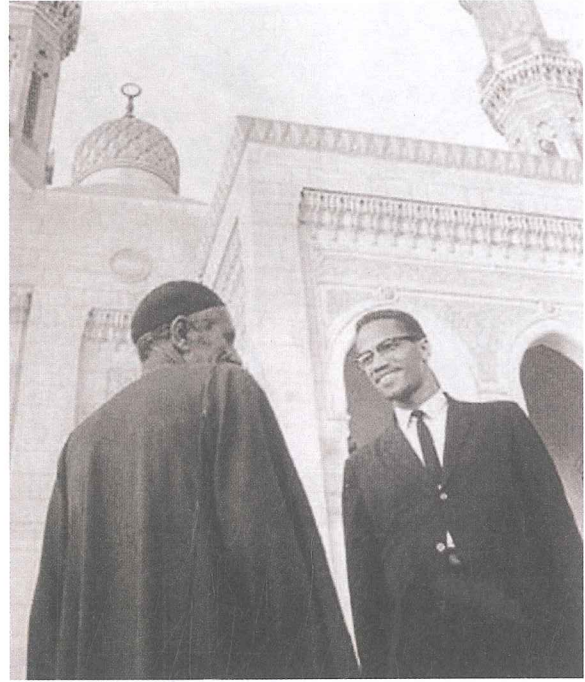
Bir gün aile içi bir tartışma sonucu Malcolm'un babası kendini sokağa atar, sokakta karşılaştığı beyazlar tarafından dövülerek öldürülür. Daha sonra aileye devletten yardım gelmeye başlar, sonra Malcolm'u ve kardeşlerini farklı ailelere evlat olarak vererek aileyi dağıtırlar. Annesi bu olay sonucu aklını yitirir ve akıl hastanesine yatırılır.

Malcolm okulu bırakır ve ablası Ella'nın yanına Boston'a taşınır. Orada çeşitli arkadaş ortamına girer ve kısa sürede esrar, alkol vb. ile tanışır. Kaçakçılıktan hırsızlığa, kadın satıcılığına kadar her yolu dener. En sonunda büyük

bir soygun yaparken yakalanırlar. Malcolm'a ve zenci arkadaşına 8-10 yıl hapis cezası veren İnsan Hakları savunucusu(!), özgür ve adil(!) ABD, soygunda yakalanan iki beyaz kadını kefaretle serbest bırakır. Tıpkı günümüzde İnsan Hakları Mahkemesinin Yahudi bir gencin cumartesi sınava girmemesini haklı bulurken, Müslüman bir gencin sakalı yüzünden okula alınmamasında genci suçlu bulması gibi.

Hapiste ilk başta çok gergindir Malcolm, fakat sonra alışır ve arkadaş grubu oluşur. Bimbi adında bir adamın her gün çevresinde toplanan bir sürü insana anlattığı hikayeler Malcolm'u etkiler ve Bimbi ile yakın arkadaş olurlar. Bu arkadaşlıktan doğan sohbetler sonucu Malcolm hapishane kütüphanesiyle tanışır ve okumasını geliştirerek günde 8-9 saat kitap okur.

Bir gün kardeşlerinden Reningald gelir ziyarete ve İslam diye bir dinden bahseder Malcolm'a. Hapishaneden çıkmak istiyorsa domuz eti yememesinin ve alkol almamasının yeterli olacağını söyler ve Elijah Muhammed diye bir peygamber olduğunu söyleyerek onun öğretisini anlatır. Oysa Elijah Muhammed sahte bir peygamberdir. Kardeşi Malcolm'a Elijah Muhammed'in sevdiği kişilerden olması halinde onu hapishaneden çıkarabileceğini söyler. Malcolm Elijah Muhammed ile mektuplaşmaya başlar ve bunun sonucunda hapishaneden çıkar. Çıkınca ilk iş olarak Elijah Muhammed'in on sekiz odalı malikanesine gidip kendisi ile tanışır. Sonra mabed imamlığına ve sonra da şehir imamlığına yükselerek Elijah Muhammed'in en yakın adamı haline gelir. O zamanlar Müslüman olan zenciler, köle tacirlerinin verdikleri soyadları kullanmayarak "X" soyadını kullanmaktadırlar. Malcolm X'in etkili konuşması ve güzel hitabı sayesinde sayısı 400 olan Müslümanlar kısa zamanda kırk bine yükselmiştir. Fakat bu yükseliş Elijah Muhammed'in Malcolm X'i kıskanmasına sebep olur. Başkan Kennedy'nin ölmesi sonucu Malcolm X'in söylediği " tavuklar serbest bırakılmıştı şimdi kümese tünemek için geri dönüyorlar" sözü üzerine Elijah Muhammed Mal-

colm X'e 90 günlük susma emri verir. Bu sırada evli olmadığı halde Elijah Muhammed'in sekreterinden çocukları olduğunu fark eden Malcolm X, Siyah Müslümanlar örgütünden iyice kopar. Örgütte çıkarlara ters düştüğü için Kur'an öğretilmez ve beyazlar Müslüman olamaz. Örgütteki kişiler gerçekleri Elijah Muhammed'in ağzından öğrenirler. Bu sıralarda Malcolm X hacca gider ve gerçekleri öğrenir. Karısı Betty'e yazdığı mektupta orada sarı saçlı mavi gözlü Müslümanların dahi olduğunu söyler. Amerika'ya döndüğünde ırkçı düşünceler taşımadığını, örgüte siyah beyaz herkesin girebileceğini açıklar. Fakat bunun üzerine Malcolm X ve ailesine tehditler yağar. 25 Şubat 1925 günü Malcolm X yine bir konuşma yapacaktır. O konuşmada kendisinin öldürüleceğini anlar fakat yine de konuşma yapmaya karar verir. Konuşması sırasında arkada bir olay olur ve herkes arkaya baktığında önde bulunan kişiler Malcolm X'i yaylım ateşine tutarlar ve Malcolm X orada hayatını kaybeder. Bu olay bütün dünya da geniş yankı bulur. Malcolm X davası uğruna canını feda etmiştir ve bu savaştan galip ayrılmıştır.

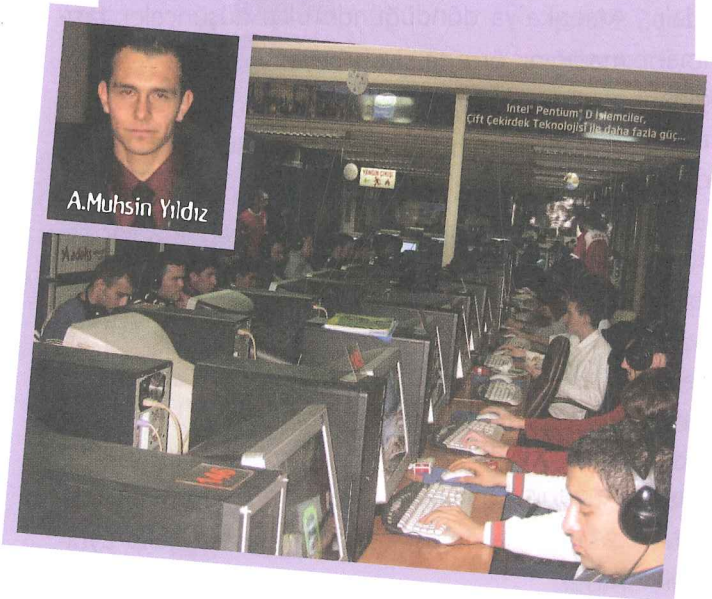
SANAL CAFES

A.Muhsin Yıldız

Fotoğraf: Murat Çelik

Bunların hepsi acınacak haldeler. Sabah okula gidiyoruz diye yola çıkıyorlar, okuldan kaçıp buraya geliyorlar. Sabah benim mesaim 8'de başlıyor, onlarsa burayı 7:30'da doldurmaya başlıyorlar. Ben saat 18:30'da burayı terk ederken, onlar halen burada oluyorlar. . . Düşünün bunlar günde 10 saat buradalar."

Güneşin İstanbul'u selamladığı bir pazartesi günü kendimizi, seyretmeye doyamayacağınız Beşiktaş sahilinde muhteşem boğaz manzarasının karşısında bulduk. Sıcacık hava insana yeni yaşam tohumlarını atarken, içimizden bu manzarayı terk etmek gelmiyordu. Fakat bir süre sonra röportaj için Beşiktaş'la özdeşleşen bir internet kafeye gittik. Amacımız, bu güzel havada gençleri kendi dünyalarında gözlemlemektir. Kendi kendimize sormaya başladık. Bu güzel havada insanlar burada ne yapıyorlardı; dış dünyada insanlar üzerinde ne oyunlar oynanırken, onlara ne oldu da kendi kabuklarına, kendi sanal alemlerine çekildiler! Evet, onlara ne olmuştu ve bir gençlik nasıl bu kadar kısa sürede değişebilirdi? Önceleri ABD ordusunun iletişimi için kurulan internet, bugün iletişim amaçlı tüm insanlığa sunuldu. Peki niçin ABD böyle bir nimetini dünyaya sundu? Bugün internete bağlandığında nereden geldiği belli olmayan bilgiler doğrultusunda kuşatılmaktadır insan. Bir habere ilgi çeken bir başka habere ya da içine girince çıkamadığımız video siteleri... Gözünü ekrandan çekip derin bir nefes

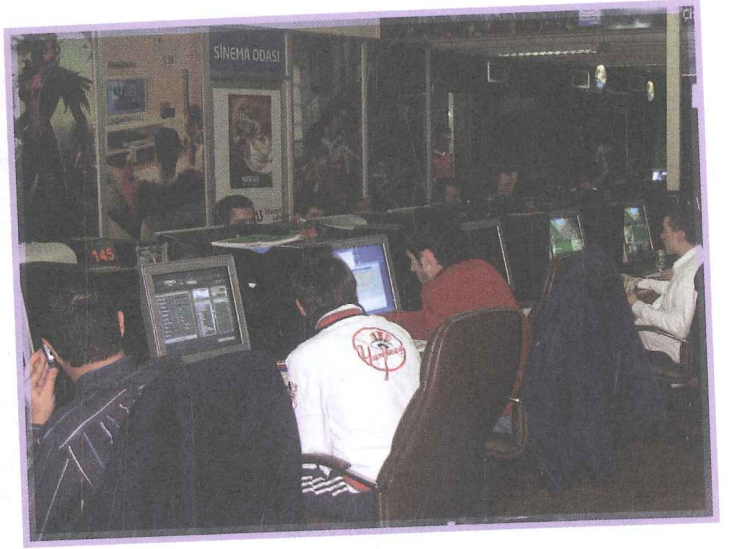

A.Muhsin Yıldız

aldığında uyanan ve dünyanın halen dönmekte olduğunu; bunun yanı sıra başında hafiften bir ağrı, ruhunda ağır bir yorgunluk fark eder insan. Böylesine yoğun saldırı karşısında nasıl ayakta durulabilir ki! Ve gençler kendilerini bağıyorlar bilgisayarın başına, saatlerce hareket etmeden... Birbirini öldürmeye dayalı oyunlar ve bunu gerçekleştirdikçe zevk alan gençlik, kim daha önde onu otorite sayıyor. Önceden fikirlerine bağlılıklarıyla öne çıkan otoriter kimlikler, bugün oyunlarda gösterdikleri cesaretle ve bu oyunlardaki hünerleriyle otorite olmayı başarıyorlar.

Son zamanlarda internet üzerinden oynanan bir oyun var ki, belli aşamaya geldiğinde para bile kazanabiliyorsunuz. Bu oyunda bir bireysiniz, tıpkı gerçek hayattaki gibi. Fakat burada gerçek hayatta gerçekleştiremediğinizi yapıyorsunuz, yani "mış gibi" yapıyorsunuz. Ne kadar güçlenirseniz itibarınız o derece artıyor. Karşınızdaki bireyler de aynen gerçek hayattaki insanlar. Onlar da "mış gibi" yaşıyorlar. Gerçek kimlikleriyle itibar göremeyen, arkadaş gruplarında kendine yer bulamayan, dışlanmış, yani toplumdandan soyutlanmış, kendini anlatamamış insanların, kendilerini kanıtlama sahası aslında burası. Aslında olmayı 'var' mış gibi yaşıyorlar. Ne zamana kadar, ta ki gerçek hayatta dönene dek. O zaman her şeyin sahte olduğunu anlıyorlar. İşte bu bireyler kendi yeteneklerini keşfedememiş, dolayısıyla kendisini kanıtlayamamış bireyler olarak ön plana çıkarlar, ama yine de onları suçlayamayız. Söylemek istediğimiz, onlara el uzatmayan, dışlayan, yeterli değeri vermeyen bu toplumun yanlışıdır.

Teknoloji her geçen gün yeni bir yeniliğe imza atıyor. Hayatımızın birçok alanını kuşatan teknoloji, hayatımızı her alanda giderek kolaylaştırıyor ve hızlandırıyor. Şüphesiz ki en hızlı gelişen kollarından birisi de bilgisayar teknolojisi. Büyük bir işlem trafi-

ğine sahip olan hayatımız tamamen bilgisayarların eline bakar oluyor. Bir gün geldiğinde insanlar da bilgisayarlar gibi kronikleşecekler. Şaşırılmayalım ki, bilgisayar başında ölümler olmaya başlayacak. Dedim ya bilgisayarlar hayatı hızlandırıyor, işte bu yüzden insanoğlu hayatının akışını da hızlandırıyor. Gözlerini açıp kapattıklarında ölümlerle karşı karşıya kalacaklar çaresizce. Hiç uğruna ruhsuz bir gençlik mi yetiştiriyoruz? Ülke adına yapılması gereken pek çok şey varken, bilgisayardaki oyunların başına takılıp kalacak mıyız? Ufkumuz, sanal dünyadaki ürettiğimiz kişilikler kadar dar mı olacak? Yoksa başımızı kaldırıp bir şeyler yapma vakti gelmedi mi!

Kafe yönetimi bizi gerçekten sıcak karşıladı, belli ki onlar da öğrencilerin bu durumuna üzülüyorlardı. Biz de hemen gözlemlerimize başladık. Alt kattaki bilgisayarlar neredeyse doluydu. Bir genç olarak ne istenebilecekse hepsi vardı. Öğle yemeklerini bilgisayar başında yiyenleri görmek bile mümkündü. Gençlerin favori yiyeceği Patso bile yapılıyordu. Bilgisayarlar zaten son teknolojiyle donatılmıştı. Sürekli yapılan turnuvalar da kafeyi vazgeçilmez kılan bir diğer önemli etken olmalıydı. Üst kata çıktığımızda kafe çalışanları biz soru sormadan dert edindikleri şeyleri bize aktarmaya başladılar.

İşte o sözler:

"Bunların hepsi acınacak haldeler. Sabah okula gidiyoruz diye yola çıkıyorlar, okuldan kaçıp buraya geliyorlar. Sabah benim mesaim 8'de başlıyor, onlarsa burayı 7:30'da doldurmaya başlıyorlar. Ben saat 18:30'da burayı terk ederken, onlar halen burada oluyorlar ve kalkışları saat 19:30 civarı başlıyor. Düşünün bunlar günde 10 saat buradalar. Hatta rekor olarak sabah 7:30'da gelip akşam 22'ye kadar takılanlar var. Burada 150 bilgisayar var ve yaklaşık 100 taneinde öğrenciler oturuyor. Devamlı müşterimiz çok değil, ama her gün yeni insanlar geliyor. Genellikle gelen çevreler kafe çevresi(Beşiktaş, Levent'ten, Sarıyer'den gelen, Üsküdar'dan gelenler var, yani ortamı olan herkes burada. En çok Warcraft 3 oyunu oynanıyor. Oyunun içeriği strateji amaçlı, birbirinin toprağını zaptetmeye dayalı."

Türkiye'nin en büyük, Konya'da bulunan 444 bilgisayarlı internet kafesinin yöneticisiyle yaptığım söyleşi:

Gençleri bu ortama çeken etkenler nelerdir?

Arkadaş ortamı çekiyor.

Peki, Konya'daki kafeye insanlar genellikle hangi çevrelerden geliyorlar?

Üniversite öğrencileri ders notları için, hafta sonları da askerler geliyor. 18 yaşından küçükleri içeri almıyoruz. Ama her nerede ve ne kadar denetim yapılsa da yine de girerler.

Sizce gençler ödev için interneti mi yoksa kütüphaneleri ya da ansiklopedileri mi tercih ediyorlar?

Ödev olarak internet kafe ter-

cihleri. Kütüphaneye yetkililer tarafından gerekli önem verilseydi, öğrenciler oraya giderdi.

Gençler en çok hangi oyunu oynuyorlar ve bu oyun hakkında bize biraz bilgi verebilir misiniz?

En çok Counter-GTA-Underground. Counter birbirini öldürme oyunu, GTA oyunun içine girip ne istersen yapabileceğin bir oyun, Underground zaten yarış.

İnternet cafelerde yaş sınırı olmalı mı?

Ben bazı oyunların çocukların psikolojisini etkileyebileceğini

düşünüyorum. Kesinlikle üzerine çok düşülen bir oyun, oynayanı etkisi altına alır. Bence 18 yaşın altındakiler alınmamalı. Ayrıca kafelerde dikkatimi çeken şey içerdeki uyarı levhalarının yeterince belirgin olmaması. Yasal uyarılar yeterince dikkate alınacak şekilde değil.

Gözlemlediğiniz kadarıyla gençlerin gündemini en çok ne oluşturuyor?

Kim daha önde, oyunlarda kim kazanıyor, bunun gibi şeyler...

Teşekkürler...

Rica ederim...

16 yaşında bir lise öğrencisiyle ve kafeyi beraber terk eden bir arkadaş grubuyla yaptığımız röportajdan sizlere ilginç kareler...

Buraya nereden geliyorsunuz?

16 yaşında lise öğrencisi: Okuldan geldim, bu çevrede oturuyorum (Beşiktaş)
Öğrenci grubu: Fatih'ten geliyoruz.

Sizi bu ortama çeken etkenler nelerdir veya buraya sizi bağlayan sebepler hangileridir?

16 yaşında lise öğrencisi: Oyun oynamak ve LAN partisi.
Öğrenci grubu: Okul çıkışı beraber zaman geçirmek.

Günün ne kadar zamanını burada geçiriyorsunuz?

16 yaşında lise öğrencisi: Haftada 3-4 gün ; günde ortalama 2 saat.
Öğrenci grubu: Tek oturuşta 2 saat (Soruyu evde bilgisayarını-

zın başında ne kadar geçiriyorsunuz diye genişlettiğimizde cevaplar 4 saatle 7 saat arasında değişiyor)

(Bilgisayarı eğlence amaçlı mı yoksa araştırma amaçlı mı kullanıyorsunuz diye bir soru sormaktan burada vazgeçiyoruz)

En çok oynadığınız oyunun adı nedir?

16 yaşında lise öğrencisi: Counter Strike
Öğrenci grubu: Counter , Need For Speed Carbon, Knight Online

Bu oyunların içeriği hakkında bilgi verir misiniz?

Öğrenci grubu: Silah - Araba - Strateji

Peki, oyunların zihni geliştirdiğine inanıyor musunuz?

16 yaşında lise öğrencisi: Strateji oyunları zihni geliştirir.
Öğrenci grubu: Oyunlar zihni geliştirmiyor.

Bilgisayarı kapattıktan sonra zihinsel bir yorgunluk hissediyor musunuz? Dahası sonrasında neler yapıyorsunuz?

Öğrenci grubu: Bilgisayarı kapattıktan sonra zihinsel yorgunluk hissediyoruz.. Bir şey yapmadan, yatıp uyuyorum.

Son olarak olmak istediğiniz kişiyi öğrenebilir miyim?

16 yaşında lise öğrencisi: Hiç düşünmedim. Olmak istediğim kişi yok.
Öğrenci grubu: Bilmem..Dostoyevski olabilir...

Yarın çocuk sahibi olduğunuzda çocuklarınızın da böyle ortamlarda bulunmasını mı yoksa farklı şeylerle mi meşguliyet içinde olmasını istersiniz?

16 yaşında lise öğrencisi: Neredeki günde 1-2 saat takılmak. Ben takılıysam çocuklarım da takılabilir. Takılınsınlar, eğlenirler...

NASILSA... KALBİM ÖLMEKTE

Ebru Cengiz

Hasan Aycin

Vurgun sevdaların, masum günahların bir ağır roman olup; ömür satırlarımı boğduğu bu yaz akşamında, dilim lâl, bacaklarım tâkâte hasret... Bir milyon kafalarla alınan gençlik virajlarının son kavşağını dönerken; şu yaşamak dediğin masalsı bir dava nasılsa...

"Sadece bir kere olan hiç olmamış sayılır" demiş Milan Kundera. Kaç ömrümüz var ki, kaç can tüketmeliyiz ki; hayat yaşamış sayılalım? Düşe kalka düşe kalka yürüme ot kırı kırı konuşmayı öğrenmeyecek miyiz? Zifiri karanlık gecelerde dolu dizgin gelen hatıralarımız, iki kere düşülen çukurdan başka bir şey mi olacak!

Benim değil mi bu ayaklar, sahibi değil miyim bakışlarımın? Sadece bir hayatım var ve duman olup keder denizine damlamaya meyilli bir paşa gönlüm. Nasılsa âşık değil miyim gençliğim, modanın, ergenlik kaprislerinin... Ne mahsuru olabilir dershane çıkışı biraz müzik dinleyip, sohbet etmenin, iki duman çekip; az biraz güzelleşip dertleşmenin. Nargile közünü alevlendirmenin. Nasılsa gençlik bir defa, nasılsa hayat tek kullanımık...

Vurgun sevdaların, masum günahların bir ağır roman olup; ömür satırlarımı boğduğu bu yaz akşamında, dilim lâl, bacaklarım tâkâte hasret... Bir milyon kafalarla alınan gençlik virajlarının son kavşağını dönerken; şu yaşamak dediğin masalsı bir dava nasılsa...

Yalnız bir his var, beşeriyetini yitirmiş bakışlarım arasından sıyrılıp; damarlarımda dolaşan. Yaşanmadan vücuduma giydirilen; tenimi eskiten on yılların, yirmi yılların, otuz yılların buğulu camından görüyorum; dört arkadaşın kahkaha dolu, bira dolu, şarap dolu, vodka dolu, sigara dolu esrarlı masasını. Ve bir diğerini, ve bir diğerini.

Yaşlı çocuğun gençlik hatıraları ritm ritm eriyor havailiğin erdem sayıldığı sokaklarda.

Dilim lâl, gözlerim âmâ, bacaklarım takatsiz ve kalbim ölmekte...

İSRAF

Tuba Ellialtı

Dinimiz bizlere tüm aşırılıkları yasaklamıştır. İsrâf da bu aşırılıklardandır. İsrâf; işte , zaman da, yiyecekte, içecekte (vs.) her şeyde zamansız ,yersiz ve plansız yapılan harcamadır. Buna bir nevi lüzumsuz harcamaya da denilir. Birey, aile ve toplum hayatında görülen birtakım sorunların çoğunun temelinde israf yatar. Kimi insanlar bunun farkında değiller.

İsrafın zararlı olan yanlış bir davranış olduğu her şekilde bilinmektedir. Zira Allah(c.c.) dünya ve ahiret huzurunu etkileyen israf felaketinden müminin uzak durması için kesin bir dille israfı haram kılmış ve Kuranda şöyle buyurmuştur: "Yiyiniz içiniz fakat israf etmeyiniz, çünkü Allah israf edenleri sevmez..."(el-Ar'af 7/31) Resul-i Ekrem de daima ölçülü davranmayı emretmiş ve lüzumsuz harcamayı yasaklamıştır. Bir hadisinde ise şöyle buyuruyor."Hiçbir kula kıyamet gününde ;ömrünü nerede harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından sorulmadıkça bulunduğu yerden ayrılmaz." (küt. Sitte 14/177) İncasında şuurlu olan bir mümin bu emirler üzerine israf felaketinden is-

rarla kaçınmalıdır. Okulda, derste, iş terinde, evde, tüm hayatında zamanı-

nı, kazancını, harcamalarını planlar ve ona göre davranır. Bu doğru davranış kişiyi rahatlatacağı gibi ahireti için de karlı bir davranış olur.

Günlük hayatımızda israf adına birçok örnek görürüz. Mesela;çocukların yaş dönemlerini iyi değerlendirmeyen ebeveyn; geçliğini acımasızca boşa harcayan genç,dersine hazırlıksız giren öğretmen; öğretmenini iyi dinlemeyen öğrenci; moda illetine kapılıp asli ihtiyaçlarını kenara atan kişi etrafında göerek benim de olmalı diyerek şartlanan kişi düşününün dille-re destan olması için paraları havaya saçan kişi ve daha nice-leri israfın acımasız tuzağına düşen ve bizim için de birer tecrübe olması gereken örnekler.

Zengin ve varlıklı olmak da israf için geçerli sebep değildir. Kişi zengin olsun fakir olsun israftan kaçınmalıdır. Bu husus Hz. Peygamberimiz şu hadisinde belirtilmektedir:Abdullah ibn Amr (r.a) anlatıyor:"resülüllah (s.a.v) , abdest almakta olan Sa'd 'a uğramıştı:

Bu israf ne?diye buyurdular. Sa'd:

Abdestte de israf olur mu? De-di. Aleyhisselatü vesselam :

Evet, akan bir nehir üzerinde olsan bile! Cevabını verdi." (küt. Sitte 16/555)

Zenginlik, mal ve servet im-tihan içindir. Onu ölçüsü gereğince kullanmamaktan dolayı insan sorguya çekilecek ve hesap verecektir.

İsraf bahsedilen noktalarda olduğu gibi yemede, konuşmada ve uyumada da vardır. İbrahim nehâi"Sizden evvel helak olanlar ancak üç şeyle helak olmuşlardır. Bunlar: fazla konuşmak, aşırı yemek, çok uyumak."(mü-nebbihat;shf.23) diyerek delil sunmuştur.

İsraf kişiyi etkilerken aileyi de , aileyi etkilerken toplumu da etkiler. Enerji kaynakları, endüstri ürünleri, günlük tüketim ürünleri (vs.) yerli yerince kullanılmazsa toplumu fakirliğe sürükler.

Zaman israfı da büyük bir kayıptır. Ömür bize sayılı nefeslerle verilmiş bir sermayedir. Bunu doğru kullanmak en büyük görevimizdir. Nitekim yaşarken dikilen öldükten sonra biçilmektedir.

İslam bizlere bir servet, bir nimet olduğu gibi bir yükür de. Onu yerinde kullanmamak, saçıp savurmak kişiye vebal altına sokar. Bu duruma maruz kalmamak için israftan kaçınmalı ve tutumlu olmalıyız. O zaman hayatımızda ortaya çıkan birçok soruna engel olabiliriz.

Yolunda Öncü Olmak

Tuba Elmas

Hazret-i Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem); Kaç kere okudunuz bilmiyorum ama ben şimdiden yürek kıpırtılarınızı duyar gibi oldum. Evet yüreğiniz kıpırdadı dedim. Çünkü bize varlığımızı bir nebze de olsa hissettiren ve bizi neredeyse alıp sevda iklimlerine seyahat ettiren, bizi biz yapan, bizi belki de hiçken her şey yapan başka bir zat bilmiyorum da ondan.

Başka bir zat bilmiyorum ve sevmiyorum. Oturduğunuz yerden onun ismini bir kere daha anın, ona binlerce salat u selam gönderin ve hemen ardından yüreğinizin en derin köşesinden gelen samimi duygularla "Seni çok seviyorum ya Rasulallah!" deyin.

Onu sevmek ve onun sevgisiyle dolmak şüphesiz hiçbir şeyle benzemez. Yeryüzünde sevgiye en layık olunan ve en çok sevilen de şüphesiz Hazret-i Muhammed'dir (sallallahu

aleyhi ve sellem). Peki bizler ümmet olarak, Efendimizi ne kadar seviyoruz ve ona ne kadar sadık kalabildik? Peki ya onun bize olan sevgisi, bizler bu sevgiyi hak etmek için ne yaptık, ne yapıyoruz? Unutmayalım ki sevginin en güzeli karşılıklı olmalıdır. Bizler, Efendimizi (sallallahu aleyhi ve sellem) şüphesiz seviyoruz ve sevdiğimizi ifade ediyoruz. Fakat ifadenin en güzeli de bu sevgiyi fiilen ortaya koyabilmektir.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetini çok sevdi. Karanlık bir toplumdan o karanlığı yaran ve ışık saçan yıldızlar yetiştirdi ve vefatından sonra da "Gökteki yıldızlar gibidir." dediği ashabı, onun risaletini yaymak için elinden geleni, nice zorluklara katlanarak yaptılar ve İslam'ı yücelterek bugüne kadar ulaştırdılar. Onların İslam'ı yayması kolay olmadı ama bizim onu elde etmemiz kolay oldu. Veya bizler öyle zannetmekteyiz. Şunun farkına varmamız gerekir ki bu

din Allah ve onun Yüce Peygamberinin (sallallahu aleyhi ve sellem) bize emaneti ve onu korumak ve yüceltmek de en önemli vazifemizdir.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) "Size iki şey bırakıyorum. Bunlara sımsıkı sarıldığınız müddetçe doğru yoldan ayrılmazsınız. Bu iki şey Kur'an-ı Kerim ve Rasulullah'ın sünnetidir" buyuruyor.

İşte onu sevmenin ve sevgisine layık olmanın en büyük fırsatı Kur'an-ı Kerim'e ve onun sünnetine sımsıkı sarılarak ölüm gelene kadar bu aziz değerler uğrunda yaşamak. Onu sevmenin anlamı ve onun da bizi sevmesinin anlamı bundan başka bir şey değildir ve bizim kalbimizden Efendimiz'in (aleyhissalatu vesselam) kalbine giden sevgi yolunda bunlardan başka durak yoktur.

Öyleyse vakit durmak vakti değil, aksine bu aziz değerlerin yücelmesi için "öncü" olma vaktidir.

YAĞMUR DUASI

Sezai Karakoç

Ben geldim geleli açmadı gökler
Ya ben bulutları anlamıyorum
Ya bulutlar benden bir şeyler bekler
Hayat bir ölümdür aşk bir uçurum
Ben geldim geleli açmadı gökler

Bir yağmur bilirim bir de kaldırım
Biri damla damla alınma düşer
Diğerinde durur göğe bakarım
Ne şehir, ne deniz kokan gemiler
Bir yağmur bilirim bir de kaldırım

Nedense aldanmış ilk gece annem
Efsunlu bir gömlek giydirmiş bana
İşte vuramadı gökler bana gem
Dinmedi içimde kopan fırtına
Nedense ilk gece aldanmış annem

Biri çıkmış gibi boş bir mezardan
Ortalıkta ölüm sessizliği var
Bana ne geldiye geldi yukardan
Bana ne yaptıysa yaptı bulutlar
Biri çıkmış gibi boş bir mezardan

İyi ki bilmiyor kalabalıklar
Yağmura bakmayı cam arkasından
İnsandan insana şükür ki fark var
Birine cennetse birine zindan
İyi ki bilmiyor kalabalıklar

Yağmur duasına çıksaydık dostlar
Bulutlar yarılır hava açardı
Şimdi ne ihtimal nede imkân ar
Göğe hükmetmekten kolay ne vardı?
Yağmur duasına çıksaydık dostlar

Ben geldim geleli açmadı gökler
Ya ben bulutları anlamıyorum
Ya bulutlar benden bir şeyler bekler
Hayat bir ölümdür aşk bir uçurum
Ben geldim geleli açmadı gökler

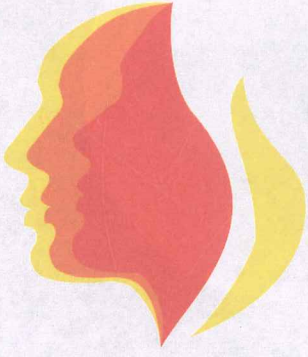
ÇANAKKALE GEZİSİNİN ARDINDAN

Enes BAYRAM

30 Ocak'tan, 2 Şubat'a kadar...Uppuzuuunn
4 günlük bir gezi için Lapseki deydik.Lapseki
neresi dersiniz; Çanakkale'nin en sessiz ama
en güzel yerindeki kasabası derim. Bu 4 günü
dolu dolu yaşayacağımızı daha önceki Bursa
ve Çanakkale gezilerinden zaten biliyorduk.
Sabah'ın erken saatlerinde yola çıkılacağı için
uykumdan fedakarlık ederek erkenden veri-
len adreste olmama rağmen bazı gecikmeler
nedeniyle ancak 9'da yola çıkabildik.

Otobüs de zaten birbirleriyle tanışmış ve kay-
naşmış arkadaşlardık.Yeni simalar olsa bile
eski simaların birlikteliği ile yol boyu dinlediği-
miz marşlara ve ezgilere eşlik ederek yolculu-
ğumuzun en güzel anlarından birini yaşama-
ya başlamıştık bile.

Genç Öncüler

Çanakkale'ye ve oradan Lapseki'ye geldiğimizde hava oldukça soğuktu. Ama bu bile bu kısa gezinin sıcaklığını azaltamıyordu. Buraya ne amaçla geldiğimizi hepimiz biliyorduk. Bu gezi, Kuran'ı daha iyi anlamamız, yaşamamız ve dünya hayatının gelip geçici olduğunu yeniden anlamamıza vesile olacaktı. Nitekim öyle de oldu.

Bizlerin sorunları ve ihtiyaçları ile yakından ilgilenen büyüklerimiz bizim için en iyisini düşündüklerini hepimiz biliyoruz. Onlarla dostluklar kurup muhabbetler ettik. Perşembe günü ise Çanakkale'de bir defa daha destan yazıldı. Atalarımızın bizlerin rahat bir şekilde yaşamamız için aç ve susuz bir şekilde savaştıklarını ve de iman gücünü gördük ve iştirak ettik. Gençlerin de bu tarihe saygı duyması gerekir. Bizimle birlikte olanlar ne demek istediğimi anlarlar; anlamayanlar ise etrafına baksın dost dost diye...

AYIN ARKA YÜZÜ

Ayin Arka Yüzü sayfamız yazarlık hevesinizi kö-
rüklemeye devam ediyor. *Ben de Yazar'ım* diyen-
lerin özellikle takip etmesi gereken bir köşe bura-
sı. Bu sayımızda yazarlığının 50. yılını doldurmuş
hikayeci, deneme yazarı **Rasim Özdenören**'e ayır-
dık sayfamızı.

“İslam ve Kültür”

İslam, kendinden ibaret ve kendine yeterli bir din olarak indirildiği için, onun, bir ba-
kırna insanın yaşama çevresini, tavır ve davranışlarını belirleyen bir hayat anlayışı ola-
rak tanımlayabileceğimiz kültürü de kendine özgü bir vakıa olarak belirecektir. Yani İslami kültür, müslümanca yaşayış tarzının bir fonksiyonu niteliğindedir. İslam'ın ön-
gördüğü hayat tarzını eksiksiz olarak yaşayan insanlar, sonuç olarak çevrelerinde bir İslam kültürünü de oluşturacaklardır.

Başta kendi kültürel şartlarını (çevresini) yoğuran insanın, sonradan meydana getir-
diği o kültürün isterlerine göre yaşamaya başladığı görülüyor.

Başka bir deyişle, olayı belli bir zaman kesiti içinde gözlemlemeye çalışırsak, insan da
kültürün etkisi altında kalıyor. Kendi yaşayış tarzını, içinde bulunduğu ve yaşadığı kül-
tür hayatına göre ayarlamaktadır. Söz konusu kültürel çevre İslami olandan ne ka-
dar uzak, ona ne kadar yabancı ise, insanların tavır ve davranışlarından yansıyacak
olan zihniyetleri o oranda İslam'a uzak ve yabancı kalacaktır veya gitgide o hale ge-
lecektir.

Akültürasyon denilen, kültürlerin birbirine karışması ve bir kültürün diğerine hakim
olması keyfiyeti, her zaman tabii ve olağan bir süreç işlemez. Hatta çoğu kez baskı ve
zorbalık yoluyla gerçekleştirilebilir.

Bizim tarihimizde ,bu konu ile ilgili dönüm noktalarını herkes bilir (Tanzimat,cumhu-
riyet). Kitleler, aslında kendi dışlarında oluşan ve gelişen İslam dışı düzene boyun eğ-
mekten veya eğdirilmekten başka bir şey yapmadılar. Bir zaman sonra da bu mese-
lenin tarihi kökenini unutup, içinde buldukları ortamı tabii görmeye başladılar.

Böylece hadis i şerifte ifadesini bulan hikmet gereği,her kavim layık olduğu idare-
yi(kültürel ortam da bunun bir yüzüdür) yaşıyor.

(*Rasim Özdenören, Müslümanca Düşünme Üzerine Denemeler*)

Aynadaki Kim?

Saliha Can

İnsanların bir günde aynanın karşısında geçirdikleri zamana dair bir araştırmamızın yapılmasını isterdim açıkçası.. Ne kadar sıklıkla ve niçin aynaya bakılır? En önemlisi aynaya bakıldığında görülen ve görülmek istenen nedir?

Asla geç kalınmayacak randevu olarak nitelendirdiğim ayna, aslında bir kimlik sorunudur. Evden çıkmadan önce hazırlanma süresi müstesna, dakika başı çantadan çıkarılan aynalar, vitrin camlarında kişinin aksini görme çabaları gençliğin kişinin iç dünyasından çok dışarıya yansıttığı dünyanın odak noktası olma isteğindedir.

Ergenlik çağının getirdiği fark edilme isteği, medyanın döktüğü güzellik kalıbına sığma isteğiyle birleşince, özellikle lise gençliğinin, okul üniformasından başka her şeyi giyerek okula gittiğini gözlemlemek o kadar da zor değil.

Tamam okul üniformasını sevmediğinizi biliyorum. An-

cak giydiğiniz gömleğin rengi, eteğinizin veya pantolonunuzun tonu bir kenara üniformanın amacına bir bakmanızı istiyorum. Neden aynı tip kıyafetleri giymek zorunda tutuluyorsunuz? Bunu hiç düşündünüz mü? Bunun cevabını bulabilmek için, üniformanın zorunlu tutulmadığı bir okul hayal edelim. Dışarıdan etraf rengarenk gözüküyor. Biraz daha yaklaşalım.. renklerden öte gömleklerin markaları, ceketlerin kesimleri konuşmaya başlıyor. Biraz daha yaklaşalım.. kafalarda içten içe dolaşan 'onda var ama bende yok' anlayışı.. açıkça beliren gelir farklılıkları.. ve amacından sapmış okula defileye gelen bir gençlik potansiyeli görülüyor.

Sizce hafta içi her gün okuldan eve gelip gardırobunun önünde acaba yarın okula ne giysem anlayışına sahip bir öğrenci ne denli sağlıklı ve başarılı bir öğrencilik hayatı yaşayabilir?

O yüzden bu ay sizden istediğim aynanın karşısına geçtiğimizde dış görünüşten ziyade içinize bakıp, amacınızı sorgulamanız. **Ben ne için okula gidiyorum?** Derslerimde başarılı olup, iyi bir üniversiteye girebilmek ve sonrada işimde uzman olup insanlara faydalı olan iyi bir insan olmak için mi? yoksa karşı sınıftaki kıızı veya erkeği yeni saç modelimle etkilemek için mi?

Maksimum 18 yaşında olan bir lise öğrencisinin, hayatta kendi ayakları üzerinde durabilmek için, sizce amacı hangisi olmalıdır? Doğru cevabı bulduğunuzda; sabahları okula gitmeden önce hazırlanmaya ayırdığınız 1 saati, ders tekrarı için ayırmaya başlayacağınıza eminim..

Bu konu burada bitmedi. Ama ben sayfamın sınırlarını çoktan aştım. Devamı bir dahaki sayıya sözüm olsun. Allah'a emanet..

Onlar kimin çocukları

İtalya'da Sicilya derbisi olarak bilinen, Catania ile Palermo arasında oynanan ve Palermo'nun 2-1'lik galibiyetiyle sona eren derbi maç, son yılların en büyük futbol terörüne sahne oldu. Maç sırasında başlayan olaylar, stat dışına taş-tı. Olayları yatıştırmak isteyen polis memurlarından biri hayatını kaybederken 100'den fazla kişi de yaralandı.

Olay tüm İtalyan basınının manşetlerine taşınırken, La Gazetta della Sport'taki şu ifadeler sadece İtalya için söylenmemiş olsa gerek: "Maça giden o insanların kafalarından ne geçiyordu? Onlar kimin çocukları ve spor tutkuları nasıl şiddete dönüşüyor? İtalya, bir sorunumuz var, ve sadece futbolumuza bakmamız yetmez. Bu ülkenin temeline, yönetimine, okullarına, evlerine, ailelerimize bakmalıyız."

Türkiye'de de Hrant Dink cinayetinin ardından, tribünlere tezahüratların da sadece futbola bakmamızın yetmeyeceği türden izler taşıdığı muhakkak. Duygu yoğun atmosferlerde ne kadar sağ duyulu olunur bilinmez ama verilen mesajların futbolun sınırları içinde kalmasına dikkat etmeli. Ya da "bir kere yapmak sonra düşünmek" yerine "bin kere düşünmek sonra yapmak"ı tercih etmeli.

Futbol, futboldan başka her şey

... "Honduras ve El Salvador'un 1970 Dünya Kupası Elemeleri için karşı karşıya gelmişti... Meksika'ya gidebilmek için verilen 'zafer' mücadelesinde, El Salvador, rakibinin maç öncesi tacizlerinin ardından, son dakika golüyle rakibine yenilmişti. Henüz ilk maç olmasına rağmen, golün acısına dayanamayan 18 yaşındaki Amelia Bolanios kalbine sıkıldığı kurşunla intihar ederken, El Salvador gazetelerinin attığı 'Vatanın yıkılışını görmek istemedi' başlıkları, bir felaketin tetikleyicisi olmuştu. Genç kızın cenazesi, devlet töreniyle kaldırılırken, başbakanın dahi uğurlamaya gelişi, bu ölüme, rövanş öncesi ciddi mesajlar yükledi. Kahraman Amelia'nın resimleriyle donatılan statta El Salvador, rakibini 3-1 yense de, bu defa telafisi olmayan kaybedişi hazmedemeyen Honduras olacaktı. Maç bitiminde 2 Honduraslının öldürülmesiyle sonuçlanan olaylar, kısa zamanda devletlerarası savaşa dönüştü. İki devletin 100 saatlik çatışmasının boyutu, "4 bin ölü, 12 bin yaralı ve 50 bin evsiz kalan insan" şeklinde açıklanıyordu.

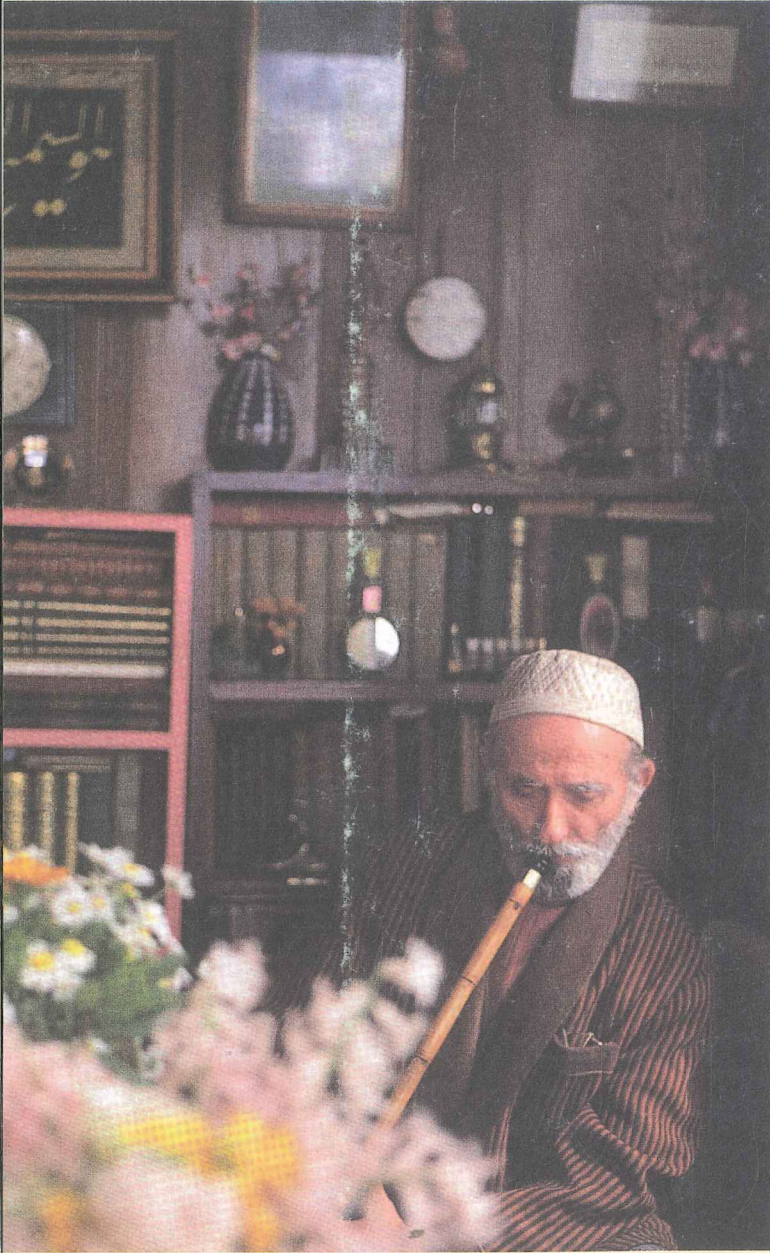
Futbol, yalnızca gerçek savaşların değil, potansiyel ve psikolojik savaşların da arenası oldu. 1998 Dünya Kupası'nın sonucu en fazla merak edilen maçı, şüphesiz ki İran-ABD arasında oynanacak 1. tur karşılaşmasıydı. Birbirinden nefret eden iki ülkeyi bir araya getiren maçın sonunda Estili ve Mahdavikia, 2-1'lik sonuçla, ABD'ye hüsrana yaşatmakla kalmıyor, 'süper gücü' ülkesine de yolluyordu..."

(Fatih VURAL, Zaman-Sporvizyon Sayı 171)

Sanatçı?

Asuman Yasemin

Müslüman'ın inancı ve yaşayışı farklı olduğundan, sanat konusunda da tabii ki müşrik veya münkirden farklı yönleri olacaktır.

Müslüman sanatçı disiplin, ölçü bilir; haram-helal hudutlarına dikkat eder. Sanatını da kendisini de putlaştırmaz. Onda batıdaki arayıp bulamamanın getirdiği çırpınış ve isyanların yerine, huzur, sükûnet, olgunluk ve ritim vardır.

Gayrimüslim sanatçı ise kendine bir sınır koymaz, aklına ne eserse onu eser haline getirir. Devamlı ruhunu doyurmaya çalışır ama onu neyle besleyeceğini bilmez, arar durur. Belki çok meşhur olur, arkasından kitleleri sürükler. Uğrunda ölenler olur, ama maalesef Allah katından hiçbir değerleri yoktur. Fatır suresi 8. ayette mealen "kötü olarak işledikleri kendisine çekici, süslü kılınp da onu güzel gören mi?(Allah katında kabul görecektir?) Artık şüphesiz Allah, dilediğini hidayete eriştirir. Öyleyse, onlara karşı nefsin hasretlere kapılıp gitmesin. Gerçekten Allah sanatlarını(yesneûne) bilendir." buyruluyor.

Her ne kadar ayette "Onlara karşı nefsin kapılıp gitmesin" buyrulsa da maalesef bazı Müslümanlar, bilinçsiz dönemlerinde batıya olan meyillerini artırmışlar, onlara benzemişler. Mesela taşralı, Anadolu'lu kimliklerinden kaçır olmuşlar. İslamî motiflerden sakınayım, ideolojinin tuzağına düşmeyeyim derken, sa-

natinin dilinden, dininin dilini sıyırmışlar. Bu anlayış endişelerini ve hassasiyetlerini o boyutta derinleştirdi ki mahalli olandan, folklordan bile kaçındılar sakındılar. Tez elden şiirlerini tefekkürden, iddialarından, dünya görüşlerinden bağımsızlaştırmaya, yani kimliksizleşmeye yöneldiler. Değerli sanatçımız M. Akif bu meyili fark etmiş olmalı ki bizlere tavsiyede bulunmuş.

*"Alınız ilmini garbın, alınız sanatını,
Veriniz hem de mesainize son süratını.
Çünkü kabil değil artık yaşamak bunlarsız,
Çünkü milliyeti yok sanatın, ilmin; yalnız
İyi hatırda tutun ettiğim ihtarı demin
Bütün edvar-ı terakkiyi yarıp geçmek için
Kendi mahiyet-i ruhiyeniz olsun kılavuz
Çünkü beyhudedir ümmid-i selamet onsuz."*

Müslüman sanatçı her şeyi Allah'ın yarattığını bildiğinden ve her şeyde Allah'ın hükmünün geçerli olduğunu görebildiğinden eşyalar arasındaki uyumu, nizamı anlar. Ruhu mutmain olur, bu tatmin ve doyunluk içinde güzellikleri araştırır, keşfeder, yakalar. İşte bu birliği yakalama **Tevhidin** sanata yansımadır. Batılı sanatçıda **Tevhidî** anlayış olmayacağından hep isyan, kargaşa, bunlarım, nefret, aşırılık, anarşi, tatminsizlik ifrat ve tefritler arasında gidip gelmeler vardır.

Daha önce de geçtiği üzere sanatın bir anlamı da yeni bir şey ortaya koyma, deneme ve tekrar sonucu kazanılan bilgi ve ustalıklı bazı aletleri kullanılarak iş yapma yani sanayi idi. Akif'in almamızı tavsiye ettiği sanat, bu olmalıdır. Tabi onların sanayi dışındaki sanatlarını almakta da bir beis yoktur. Akıllı insan, başkalarının aklını da kullanır kaidesi gereği, onların resim tekniklerini, idaredeki başarılarının sırlarını, film tekniklerini öğrenebilir, yine Akif'in deyimiyle bunları, ruhumuz kılavuzluğunda kullanabiliriz. Çünkü ilim ve sanat herhangi bir kavme ait olamaz, dünyanın ortak malıdır. (İlmin kaynağı vahiydir, yani ilim İslami dir. Ama batılılar çalışmalarını sonucu onu Müslümanlardan daha iyi kullanabiliyorlar. Sanatın da ilmi vardır ve Müslüman onu yitirmişse, doğu batı demeden aramalıdır.)

Maide suresi 63. ayette mealen: "bari bilginle-

ri, fakihleri onları günah söylemelerinden ve harem yemelerinden vaz geçirmeye çalışsalardı ya. Herhalde bu sanatları ne kadar kötü!" buyrulurken sanatçıların toplumun önderi olabilecekleri ima ediliyor. Sanatçılar bu vasfı iyi değerlendirmeliler, çünkü kim bir iyilikte çığır açarsa arkadan gelenlerde ona yazılır. Müslümanlar eğer ellerinde imkân varsa bunu kullanmalılar. Ama önder olmalıym, tutkusu da olmamalı. Çünkü bazı sanatçılar toplumun önderi olmak isterken bir çelişki yaşıyor. Mistik bir yapıya bürünüp bireyselleşiyor. Giderek bireyselleşen sanatçı toplumdan kopuyor, uzaklaşıyor, uzlete çekiliyor. Bunlarında yaşanmaması için sanatçı hiçbir zaman "kul" olduğunu unutmamalıdır.

Sanat faaliyeti, sonuçları itibariyle bütün insanları ilgilendirse de her zaman bir kısım insanların, yani sanatkârların işi olmuştur. Böylece özel eğitime, emek yoğunlaşmasına ve ihtisasa konu teşkil etmiş, bazen ekonomik ve sosyal anlamda bir meslek ve iş kolu niteliğine de bürünebilmiştir. Büyük kitleler için ise, izledikleri ve etkilendikleri halde, dışında, hatta bazen de tamamen uzağında kaldıkları bir alan olmuştur. Kitleler için sanat, ilke olarak, izlenmek suretiyle pasif katılımın söz konusu olduğu bir etkinliktir.

Müminler için ibadetler, hem mahiyetleri itibariyle hem de kurumsal anlamda beyan ihtiyacına karşılık veren esas çıkış yoludur. İnanan insan entelektüel ve duygusal yoğunluğunu ibadetlerinde gerçekleştirir. Ve bu yüzden de onun söylemi, beyan ve ifadesi, esas itibariyle ibadetler de tezahür eder.

"O kâfirlere gelince: Allah'ın va'di (erişinceye) kadar kendi sanatları yüzünden ya ansızın başlarına büyük bela çatıp duracak yahut (o bela) yurtlarının yakınına konacaktır. Şüphesiz ki Allah vadin-den dönmez." Rad 31

Not: Bu yazı hazırlanırken Metin Önal Mengüşoğlu'nun İktibas dergisindeki yazılarından (2001) M. Akif Ersoy'un Safahat'ından ve Şamil İslam Ansiklopedisinden faydalanılmıştır.

Sezai Karakoç

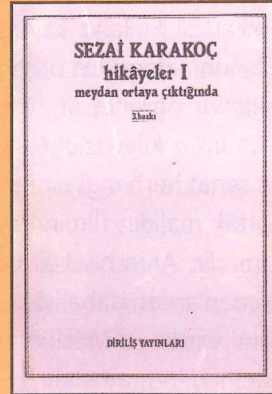
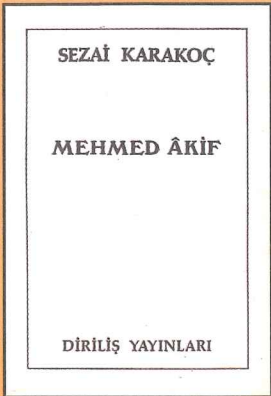
SEZAI KARAKOÇ KİTAPLIĞI

Büyük Ödülü'nün bu yılki sahibi Sezai Karakoç, ömrünü düşünmek, yazmak ve "direnmek"le geçirmiş büyük bir şair. Aynı zamanda, Mehmet Akif ve Necip Fazıl'dan sonra, gerek pratik gerek entelektüel anlamda, Akif'in deyimiyile "İslam'ı asrın idrakine söyletme" mücadelesini gütmüş bir diğer büyük fikir adamı.

Yükselen, hakim olan Batı medeniyeti karşısında biz Müslümanların, hangi reflekslere, hangi referanslara sahip olmamız, bizi Müslüman yapan değerlerimizi, birikimlerimizi niçin hatırlama-

mız gerektiğinin ve o değerlerle kuşanmış olarak nasıl "dirilmeye" ihtiyacımız olduğunun üzerine hayatını adanmış bir düşünür, Sezai Karakoç. O'na göre, kitaplarının çoğunda ve şiirlerinin bir bölümünde işlediği gibi, Müslümanlar'ın ihtiyaç duyduğu düşünce "Diriliş"tir. Bu Diriliş, Batı medeniyeti'ne ve getirdiği cehalete, zulme, maddeciliğe, modernizm uydurmalarına, kapitalizme, sosyalizme ve daha bir çok batıl felsefeye ve pratiğine karşı direnmek, direndikçe de dirilmektir.

Dirilmek, İslam'la uyanmak ve İslam'ı yeniden düşünmek, hatırlamak demektir. Hatırladıkça İslam'la yeniden dirilmek, var olmaktır. Descartes'ın, modern çağın başlatıcısı olan cümlesi "Düşünüyorum, demek ki varım." a karşı Sezai Karakoç, "Diriliyorum, demek ki varım" demektedir, bütün fikirleri ve şiirleriyle. Nasıl ki Mehmet Akif kendine muhatap olarak Asım'ın neslini seçmiştir ve o müslüman nesilde olması gereken değerleri öne sürmüştür, Sezai Karakoç'un da hitap ettiği bir Diriliş Nesli var-

dır. İslam'la dirilen bu nesli "Diriliş Neslinin Amentüsü" kitabında ele alır. Bu kitap O'nun İslam'ı çağın idrakine sunduğu Diriliş manifestosudur.

O'na göre İslam'ın dirilişi, insanlığın dirilişidir ve aslında dirilmesi gereken İslam değildir, Müslümanlardır. Ve bu dirilişi gerçekleştirecek olan gelecek nesildir.

O nesli oluşturan "diriliş erlerinin" özelliklerini de, Allah'ın yeryüzündeki halifesi olmak, yalnız Allah'a bağlanmak ve böylece özgürleşmek, adil olmak, maddeci olmamak, akıllı olmak fakat akla tapmamak, alçak gönüllü olmak, retçi değil uyumlu olmak, donuk değil diri olmak, ezberci olmamak, tarihi kendince yeniden yorumlamak.... şeklinde ele alır. Bunlar ve bunlara benzer pratiklere sahip olan bir neslin, yeniden İslam medeniyetini hakim konuma getirebileceğine inanır.

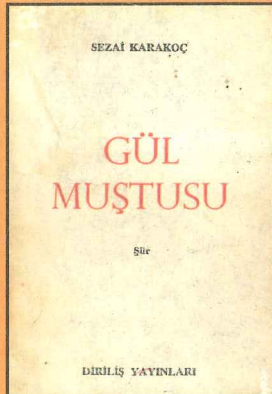
"İslam'ın Dirilişi" kitabı Se-

zai Karakoç'un Diriliş düşüncesine devam metnini oluşturur. "İslâm", "İnsanlığın Dirilişi", "Yitik Cennet" ve "Sütun" kitaplarında Diriliş düşüncesini inşa eder. Bunlardan başka kitaplarıyla birlikte, tüm yazılı eserlerinde fikirlerinin hareket noktası İslam'dır. İslam merkezli düşüncesinin kolları bir yandan Kafka, Camus gibi ve daha bir çok Batı entelektüellerini kapsar, bir yandan da siyasi, tarihi, sosyal konularda en derin bilgilere kadar uzanır. Çok yönlü bir fikir ve aksiyon adamı, bir şairdir, Sezai Karakoç.

Şiirleri bir düşüncenin şiirleridir. Dolayısıyla, ancak onun bu temel Diriliş düşüncesi okunduktan, anlaşıldıktan sonra okunmayı hak ederler, çünkü şiirlerinin arkasındaki büyük kültürü, alt yapıyı görmek gerekir. Şiirle düşünmeyi, büyük fikirlerini şiirine aktarmasıyla edebiyatımıza sokmuştur. Şiiri, hem estetik kaygılar taşıyan, hem

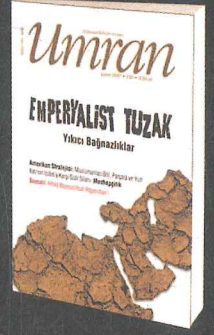
de düşünceden beslenen ve içinde nice genç şairin yıkanmış bir ırmak gibidir. Şiirlerinde, insana dair en derin duyguları, en büyük idealleri, sağlam imgelerle kalıcı bir şekilde aktardığı için 1960'dan itibaren otorite kalan birkaç isimden biridir, modern türk şiirinde. Ve Türkçe'nin yaşayan en büyük şairidir, şüphesiz.

Daha önce Diriliş Yayınları'ndan çıkan 9 şiir kitabı, 2000 yılında tek bir kitap haline getirilerek "Gün Doğmadan" adı altında basıldı, şairin. Görkemli şiiri, büyük fikirleri ile Sezai Karakoç, bu topraklardaki düşünce hayatı için, özellikle Müslümanlar için, geniş ufku, bilgisiyle kuşatıcılığı, büyük Diriliş tezi, gerek fikir, gerek pratik hayatı, mücadelesi ve dirilişiyle bizim için büyük bir değerdir, kuşkusuz. Bize düşen, Müslümanlığımızın gerektirdiği şekilde direnmek ve Sezai Karakoç gibi değerlerimizden aldığımız ilhamla dirilmektir.

UMRAN

UZUN SOLUKLU YÜRÜYÜŞÜN 150. ADIMI

Geleceğin ihyasından geleceğin inşasına parolasıyla uzun soluklu bir yürüyüşe çıkan düşünce- siyaset- kültür dergisi Umran 150. sayısına ulaştı.

Umran başından beri düşünce hayatımızı İslami temelleri üzerinde yeniden 'imar' etmeye, ilahi mesaja susamış gönülleri 'tamir' etmeye yönelik ısrarlı çabaları ile dünyamızı 'mamu' kılma mücadelesine katkıda bulunmaya gayret etti. Kendi kültür ve medeniyetimizi, "umranımızı" yeniden ihya ve inşa etmeyi hedefledi.

"Umran" tesadüfen seçilmiş bir isim değil Cemil Meriç'in tanımlamasıyla; tarihi ve insanı bir bütün olarak ifade eden bir kelime. Bir toplumun ve meydana getirdiklerinin bütünü, içtimai ve dini düzen adetler ve inançlar. Umran en geniş manada içtimai hayat....'

Umran 16 seneden beri her zaman tevhid eksenli bir bakışla karşımıza çıktı. Umran umutsuzluk ortamında umut olmayı kendine bir görev bildi. İHL'lerin önünün kesilmesi, başörtüsü yasağı, Merve Kavakçı'nın milletvekiliğinin engellenmesi gibi olayları kapağına taşıyarak sürecin haksız uygulamalarına karşı haklının, mağdurun, mazlumun yanında yer aldı. Derginin 1997 yılı başladığı her sayı bir belge yayınlama geleneği Umran-ek şeklinde klasikleşti ve kesilip saklanır hale geldi. Umran Türkiye'deki pek çok yetkin kişinin yazılarına ve röportajlarına yer verdi. Yusuf Kaplan, Abdurrahman Arslan, Ali Bulaç, Ahmet Davutoğlu, Mustafa Özel bunların bir kısmını oluşturuyor. Umran dergisi bir ayağıyla Türkiye'de olmasına rağmen diğer ayağıyla tüm dünyayı kapsayan derin ve geniş bir ufka sahip. Bunun bir göstergesi de batıdan ve doğudan dünyaca ünlü sağduyulu düşünürlerin yazılarına ve röportajlarına yer vermesi; Seyyid Hüseyin Nasr, Roger Garaudy, Fethi Yeken, Raşit Gannuşî, Aliya İzzetbegoviç, Edward Said, Noam Chomsky, Immanuel Wallerstein, Jean Baudrillard, Paul Virilio... Umranın bu uzun soluklu mücadelesini ve istikrarlı duruşunu nesiller boyu sürdürmesi duasıyla. . .

KISIR DONGÜ
AYNI NAKARAT
Kur'an ve Namazla Dinleş
İsrail'in "İnsanlık" Savaşı
DİRENİŞ DIRİLİŞTİR
"HAYİR" YARIŞI
Avrupa'nın İslam'la İmtihani
ŞİDDETİN ÇOCUKLARI ÇOCUKLARIN ŞİDDETİ
DAR ALANDA DİN EĞİTİMİ

100000 mayıs • 2006 • 141
100000 haziran • 2006 • 142
100000 temmuz • 2006 • 143
100000 ağustos • 2006 • 144
100000 eylül • 2006 • 145
100000 ekim • 2006 • 146
100000 kasım • 2006 • 147
100000 aralık • 2006 • 148
100000 ocak • 2007 • 149

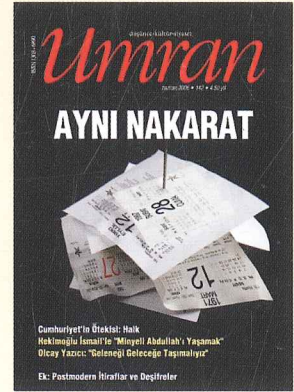
Kendini Arayan Gençlik
Küresel Emperyalizmin İslam Korkusu
Hayâyi Kuşanma Vakfı
RAMAZAN Bir Hayat Tarzı
Yol Ayrımı
"Çokkültürcü" İrçilik
İslâm Kardeşliği
TAHAKKUM KIRILYOR
BATILI OFKE
Tevhid Toplumu

100000 temmuz • 2005 • 131
100000 ağustos • 2005 • 132
100000 eylül • 2005 • 133
100000 ekim • 2005 • 134
100000 kasım • 2005 • 135
100000 aralık • 2005 • 136
100000 Ocak • 2006 • 137
100000 Şubat • 2006 • 138
100000 mart • 2006 • 139
100000 Nisan • 2006 • 140

DERİN BİR NEFES ALIN!

“UZUN SOLUKLU YÜRÜYÜŞ”e

SİZİ DE DAVET EDİYORUZ...

12 Aylık Abonelik

50 YTL

ABONE HATTI (212) 621 33 02
www.umran.org abone@umran.org

“Bırak bozuk saatler yalan yanlış işlesin”

genç öncüler abur cubur dergilerden her haliyle farklı.

“Dergi, hür tefekkürün kalesi. Belki serseri ama tâze ve sıcak bir tefekkür. Dergi bir zekalar topluluğunun eseri. Bir neslin vasiyetnamesidir dergi; vasiyetnamesi, daha doğrusu mesajı.”

Cemil Meriç

Düzenli olarak takip etmek isteyeceğiniz bir dergi
gençliğin dilinden gençler için...

genç öncüler
Aylık Gençlik Dergisi

Abone Hattı
0 212 621 33 02